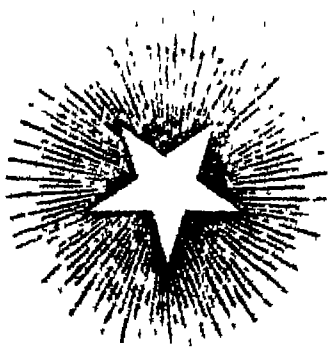

4. వి శ్వ మ త

ద ర్పణ ము.

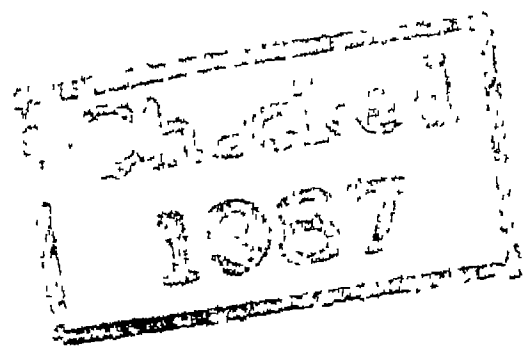
శ్రీమత్ వివేకానందస్వామి

ప్రణీతము.

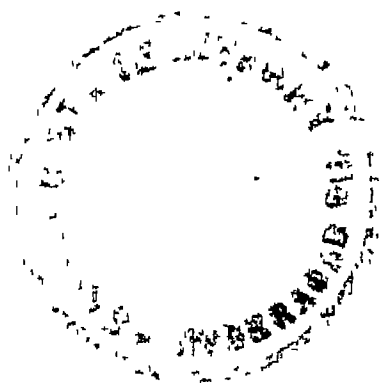
విశ్వమత విశ్వతత్త్వ దర్పణము.

(శ్రీ వివేకానంద ప్రణీతము.)

విశ్వమత విశ్వతత్త్వ దర్పణము - 1967

ద్వితీయ ముద్రణము.

తత్వానందస్వామి.

(అనువాదకుడు)

“భిన్నభిన్నములగు ఈ మనోవృత్తులన్నియు, రకరకము
 లగు ఈ కర్మకలాపము లన్నియు అవసరములే అగును.
 ఆదర్శప్రాయమగు మతము ఏదేని కలదేని, అది ఆయా చిత్త
 వృత్తులు కలవారి కందఱకును ఉపకరించజాలునంతవీశాలమును
 ఉన్నతము నై ఉండవలయును. అది తత్వజ్ఞునకు దార్శనిక
 పుష్టి నిచ్చునదిగను, కర్మాభిమానికి మహాద్భుత కల్పనలకు
 ననువగు సమస్తమును చేకూర్చునదిగను, భక్తిపరాయణునకు
 ప్రేమరసమును క్రోలనిచ్చునదిగను, కవివరునకు హృదయా
 ర్షకమై నవ్యతర భావసంపదను ఒడకూర్చునదిగను, ఉండ
 వలయును—వివిధమతములు జననముగాంచిన ప్రాచీనతమ
 కాలమును దాటిపోయి, ఆయా మతసిద్ధాంతములను అన్నిం
 దిని లోగొనవలసి యుండును.”—విశ్వమతాదర్శము.

పీఠిక.

ఏకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ! ఏకంసత్ విప్రా బహుధా వదంతి!
సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ!

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి పేరును, వారి గురువు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసులవారి పేరును విననివారు నేడీ భూమండలమున ఎచ్చోటనునను లేరని చెప్పవచ్చును. వీరి చరిత్రలు భక్తిప్రబోధనియందు ప్రచురింపబడుచున్నవి కూడను.

అర్థశతాబ్దము క్రిందటివఱకును వేదాంతజ్యోతి భారత భూమిని దాటి అన్యదేశములందు, ముఖ్యముగా అమెరికా ప్రాంతములందు అంతగా ప్రకాశించి యుండలేదు. అట్టి దివ్య జ్యోతిని చేబూని అఖిలప్రపంచమునకును వేదాంత జ్ఞానప్రకాశమును ప్రసాదించిన ప్రథమ సద్గురుమూర్తి ఈ వివేకానంద స్వాములవారు. సర్వజనీనమగు విశ్వమతమునకు భారతీయులిడిన నామము వేదాంతము. అయినను, దాని కేపేరు నిడినను అభ్యంతరము లేదు. ఇది అన్నిమతములను అన్ని సంప్రదాయములను, అన్ని సాధనామార్గములను తనలోకి ఆత్మంత్రప్రేమపూర్వకముగ ఇముడ్చుకొనును. ఈ పరమరహస్యమును గ్రహించజాలక తమ మతముల నామరూపముల ప్రాధాన్యతకు లోపము వచ్చుచున్నదని భ్రాంతులై నానా జాతిప్రజలును. ఆయా మతగురువులును, సంప్రదాయ ప్రచారకులును శ్రీ స్వాములవారి ఉపదేశములయెడ ద్వేషము పూనజూచిరి. వైరము అనుదానినే, భేదము అను

భావమునే గుర్తింపజాలని శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారి విశ్వప్రేమవారిధి వారి నందఱిని తనలో నిమగ్నము కావించుకొనినది. శాత్రువులై నిలువజూచినవారు ప్రియశత్రువులుగ మారిపోయిరి. ఇట్టి అఖండవిజయమును శ్రీ స్వాములవారికి కూర్చినది శ్రీ పరమహంసులవారి ఉపదేశ మహిమయే సుదీ!

శ్రీ పరమహంసులవారు హిందూమతమునగల సంప్రదాయములను అన్నింటిని అవలంబించి సాధనలు చేసిరి. సాధనలు భిన్నభిన్నములుగ నున్నను పరమప్రాప్త్యము ఒకట అఖండ సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మమే నను అపరోక్షానుభూతి శ్రీవారికి లభించినది. ఇతరమతములును ఈ ప్రాప్త్యమును చేర్చగలవా అను శంక శ్రీవారికి పొడమినది. మహమ్మదీయ మతమును, క్రైస్తవమతమును, ఇంక నితరమతములను ఒక దానిపిమ్మట ఒకటిగా అవలంబించి సాధనలు సాగించిరి. అచిరకాలములోనే మతములన్నియు ఏకైకగమ్యమునే అఖండ పరబ్రహ్మమునే వేర్వేలు త్రోవల ద్వారమున చేర్చునను సత్యము శ్రీవారికి అనుభవవేద్యమై పోయినది. ^{స్వామును} లోకమునకు చాటు భారమును శ్రీవారు శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారిపైని నిడిరి.

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు “విశ్వమతము” అను పేర ఈ వేదాంత సిద్ధాంతమును భూమండలవాసుల కెల్లా ప్రకటించిరి. బుద్ధిగమ్యములును, ఆరూఢములును, సుప్రసిద్ధములును అగు విషయములే కొందఱకు కావలయును. చిత్ర

ములును విగ్రహములును తమ ఆరాధన మందిరములం
జరిగిన సంగీకరించనివారు కలరు. అంతకంటె రసజ్ఞుడగు వేటొ
కడు ఉండును. రేఖల విన్యాసము వంపుగీటుల సొంపు,
రంగులు, పూలు, చిత్రాకృతులు అనిన వానికి అభిమానము.
మైనపువత్తులు, జ్యోతులు. హస్తన్యాస కరన్యాసములు,
పూజావిధానములు వానికి భగవత్సత్త్వార్థము కూర్చు
నవిగతోచును. ఇంకను భక్తిపరాయణుడు ఉండవచ్చును.
ఆతడు నిరంతరము భగవంతునిగూర్చి ప్రలాపించుచుండును.
వీరినందఱు జూచి హేళనచేయు దార్శినికుడు ఉండవచ్చును.
సరే, ప్రతివానికిని ఈ ప్రపంచమున అర్హస్థానమే కలదునుడీ!
భిన్న భిన్నములగు ఈ మనోవృత్తులన్నియు, రకరకములగు ఈ
కర్మకలాపములన్నియు విశ్వమతమున శరణము కాంచగలవు.
అని శ్రీ స్వాములవారు లోకమునకు చాటిరి. ఈ విశ్వమత
మహత్వము ఈ గ్రంథమున తేటతెలుగు మాటలతో పాఠ
కులకు నివేదించుచున్నారము.

ఆధ్యాత్మ విచారణకు ఆధారముగా ఆధిభౌతిక విచా
రణ ఉపకరించును. పర్యవసానమునకు ఆధ్యాత్మ, ఆధిదైవ,
ఆధిభౌతికములను విభేదములు మానవ కల్పితములనియు
“సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ” అను నుడియే పూర్ణసత్యమనియు.
శ్రీ స్వాములవారు విశ్వతత్త్వదర్పణమను వ్యాసద్వయమున
ప్రకటించి యుండిరి. పంచీకరణము, సాంఖ్యవిచారణ మొద
లగు క్లిష్టతర పరిశోధనలు సాగించలేనివారికొక్కటై అరచేతి
లోని ఉసిరికకాయవలె ఈ తత్త్వరహస్యము ఇందు ప్రచు

రింపబడి యున్నది. ఇందుకు శ్రీ స్వాములవారి ప్రతినయే కలదు: “ప్రాచీనులు కనుగొనిన సత్యమును ఈ కాలపువారి భాషలో మీ ఎదుట నుంచెదను. పూర్వీకుల భావములను నవీనుల భాషలో అనువదంతము గాక. తత్త్వవేత్తల భావములను సామాన్యప్రజల మాటలతో చెప్పుకొందము. దేవతల భావములను మానవ వచనములతో పునర్వచింతము.”

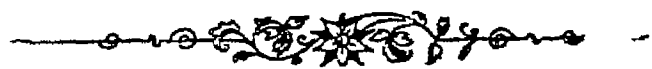
ఈ గ్రంథమును చదువువారెల్ల ఈ ప్రతిజ్ఞ సర్వవిధముల నెఱవేరినదని సాక్ష్య మీ గలరు.

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః.

శ్రీ ఓంకారాశ్రమము }
తేనాలి, 1-4-1933. }

తత్వానందస్వామి.

విశ్వమతదర్శనము.

నరుడు అనేకవిషయములగూర్చి పరిశీలనలుచేయుచున్నాడు. వానినిన్నిటలోను “ఆత్మదర్శనము”నకై చేయబడు పరిశీలనము ప్రియతమమైనది. ఆత్మ, భగవంతుడు, మోక్షము అనువానిం గూర్చినజ్ఞానమును సాధించుకొఱకై మానవులు కావించినంతటి త్యాగమును వేఱొక విషయమునుగూర్చి చేసియుండలేదు. మన నిత్యకృత్యములందును, మన యీప్సితములందును, మన చేతలందును, మఱియు అతిగాఢములగు మన తనుకులాటలందును, ఒక్కొక్కప్పుడు ఇవన్నియు చటుకున ఆగిపోవుట సంభవించును. మనస్సు స్తంభించును. ఈప్రపంచపు వ్యావృత్తులను దాటినపిమ్మట ఈజన్మను విడిచినపిమ్మట ఏమగుదుము అనుప్రశ్న మనయెదుట గోచరించును. ఒక్కొక్కప్పుడుమనస్సు మన యింద్రియానుభవములను దాటిపోవును; పరలోకపు జాడలను కాంచగల్గును. అంతట ఆ పరలోకమును చేరవలయునను వాంఛ కలుగుచుండును. ఇచ్చట అచ్చట అనక అన్నిదేశములందును, అన్ని కాలములందును, అన్నిజాతులవారి యందును, ఇట్టిది తటస్థించుచునేయున్నది. నరుడు ప్రస్తుతజీవితమును దాటినపిమ్మట పరమందు ఏమికలదో అని విచారణలు సాగించియేయున్నాడు. వికాసమును పొంద అభిలషించి యున్నాడు. మానవజాతికి ఇప్పుడు లభించియున్న సభ్యత, నాగరికము, పరివర్తనము;

వికాసము అనునవి యెంతవఱకు సాగివచ్చినవో నిర్ణయించు కొనుటలో ఈ పరమార్థ విచారమును ఈ ఆత్మపరిశీలన మును మాత్రమే ప్రమాణమునుగ ఉండతగినవి సుడీ!

వివిధ జాతులందు జరిగిన సంఘసంస్కార ప్రయత్నము లను, ఆయాజాతుల సంఘనిర్మాణమునుబట్టి గ్రహింపగలము. అటులనే ఆయామతస్థులు ఒనరించిన పారమార్థికములగు ప్రయత్నములను కూడ ఆయా మతసిద్ధాంతములనుబట్టి తెలిసి కొనగలము. వివిధములగు సాంఘికసంస్థలు పరస్పరము విరుద్ధ ములై ఒండొంటిని ఖండనములుకావించుకొనుచుపోరాటములు సలుపుకొనుచు వచ్చినటులనే, వేర్వేరు మతములును పరస్పరము ఆక్షేపణలు చేసికొనుచు, దూషించుకొనుచు వచ్చినవి. ఒక్కొక్క సాంఘికసంస్థకు చెందినవారు తాముమాత్రమే సజీవులై నిలిచియుండ అర్హులమనియు, తమకు చేతనైనంత వఱకు ఇతరులను అణగదొక్కుట తమ ధర్మమనియు వాదిం చెడివారు. సరిగ ఇట్టి పోరాటమే దక్షిణాఫ్రికాలో నేడు (1900 సం॥) ఘోరముగ సాగుచున్నది. అటులనే ప్రతి మతమును ప్రతి మతశాఖయు తానొక్కటి మాత్రమే ప్రపంచమున నిలిచియుంట అర్హమని వాదింపదొడగును. ఈకారణము చేతనే, మానవశ్రేయస్సును ఒడగూర్చు విషయములలో మతమునకు మించినది ఏదియు లేకున్నను, మహాఘోర కార్యములకు కారణములగు విషయములలోను మతమునకు మించినది ఏదియు కాన్పించుటలేదు. పుడమిని శాంతియు అనురాగమును వర్ధిలజేయు వానిలో మతమునకు సాటిరాతగినది ఏదియులేదు

శ్రుతులయ్యను మహాకూరములగు వధలకు మూలములగు
వానిలోను మతమునకు సాటిరాతగనది వేఱొకటిలేకున్నది !
సర్వమానవ సోదరత్వమును ప్రచారము చేయుటలో మత
మును మించినది ఏదియును లేదు. మఱియు నరునికిని నరునికిని
మధ్య విద్వేషము పురిగొల్పి మహాకూరకర్మముల చేయించు
బలోను మతమునకు మించినది ఏదియు లేదు !
వివిధ ధర్మప్రతిష్ఠాపనలను మఱియు మనుజులకొఱకేగాక
పశుపక్ష్యాదులకొఱకు సంయతము వైద్యచికిత్సలయములను
నెలకొలిపించినది మతమే; అనేకసారులు పుడమిని రక్త
ప్రవాహములలో ముంచిలేవ నెత్తినదియు మతమే ! అయినను
దీనికి అంతకును నరుని జిజ్ఞాసాప్రవాహమే మూలమని
మనము ఎరుగుదుము. నిరంతర భేదముల కల్పనచేయుచు
ద్వేషముల పురికొల్పుచునుండు ఈ భిన్న సంప్రదాయముల
నడుమ సమరస భావమును చేకూర్చుటకై ప్రయత్నించి
నట్టియు, ఇప్పుడు ప్రయత్నించుచున్నట్టియు బోధకులును,
తత్వజ్ఞులును, పరిశోధకులును, గురువులును, సామాజకు
లును దేశ దేశములందును కలరు. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశము
లలో మాత్రమే వీరుపడు పాటునకు సత్ఫలము కాన్పించుచు
వచ్చినది. కాని సమష్టిని ప్రపంచమునంతటిని గూర్చి విచా
రించిన యెడల వీరి ప్రయత్నములు అంతగా ఫల ప్రదము
లయినవని చెప్ప వీలులేదు.

అన్ని సంప్రదాయములును సమముగ మనవలసినవే
యని బోధించు మహాపురాతన మతసంప్రదాయములు కొన్ని

గలవు. ప్రతి సంప్రదాయమునందును ఒక పరమగమ్యము కలదు. దానియందు నాటుకొనిన పరమాదర్శము ఒకటి ఉండును. కాబట్టి అది లోకకళ్యాణమునకు అత్యవసరమే అగును. ఈ కాలమునందును ఇటువంటి భావములు గలిగి తీవ్రప్రయత్నముల సలుపువారు కలరు. వారి ప్రయత్నములు మనము కోరునంతగా వృద్ధి కాంచకపోవచ్చును; వారి నడకలు అందుకు సమర్థములును కాకపోవచ్చును; ఇంతేల మన దురదృష్టముచేత వారి ప్రచారమువలననే పోరాటములు ప్రబలినటులకూడ తోచవచ్చును.

సిద్ధాంతవిచారమును ఇంతట ఆపి సామాన్యఅనుభవదృష్టితో ఈ విషయమును పరిశీలింతము. ప్రపంచమునగల ప్రతి మతమునందును మహత్తర చైతన్యశక్తి ఒకటి కలదని మనము అంగీకరించక తప్పదు. మేము ఒప్పుకొనము అని కొందఱు అనవచ్చును. మాకు అది స్పష్టమగుటలేదు అనవచ్చును. కాని అజ్ఞానము ప్రమాణము కాజాలదు. 'ఈప్రపంచములో జరుగుచున్నది నాకు బోధపడుటలేదు; కాబట్టి ప్రపంచమున జరుగు విషయములను నేనుఒప్పుకొనను అనివాదించు వానిని క్షమింపజాలము. ప్రపంచమందఱంతటను ప్రచారమగుచున్న మతములలో ఏదియు అంతరించి పోవుటలేదు అని వివిధ మతముల చరిత్రను గమనించిన వారు గ్రహించియుందురు. అంతరించకపోవుటే కాదు; ప్రోదియు ప్రవర్ధనము కాంచుచునే ఉన్నది అని చెప్పవచ్చును క్రైస్తవుల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. మహమ్మదీయుల సంఖ్య

హెచ్చుచున్నది. హిందువులసంఖ్య వృద్ధి అగుచున్నది. యూదియామతస్థుల సంఖ్యయు ప్రవరనముకాంచుచు నేడెన్నది. (యూదియా మతమును పూర్వ క్రైస్తవమత సిద్ధాంతము అన వచ్చును.) వారును ప్రపంచమందు అంతటను ఇప్పుడు వ్యాపించుచున్నారు.

పురాతన మతములలో ఒక్కటిమాత్రము క్షీణించినది. అది జోరాస్టరుమతము:— ప్రాచీన పారశీకుల మతము. మహమ్మదీయులు పరిష్కారదేశముపై దండెత్తినప్పుడు ఆ పారశీకులలో సుమారొక లక్షమంది మన భారతదేశమునకు పారిపోయివచ్చి చేరిరి. కొందఱు తమ దేశములోనే నిలిచిపోయిరి. అచ్చట నిలిచినవారు మహమ్మదీయుల నిరంతర పీడనవలన క్షీణించిరి. ఇప్పుడు వారిసంఖ్య యేపదివేలో యుండును. మన దేశమున వారు ఎనిమిది వేలవఱకు నున్నారు. కాని వారి జనసంఖ్య పెరుగుటలేదు. వారియందు ఒక అనర్థము కలదు. వారు అన్యమతములవారిని తమలో కలుపుకొనరు. సపిండులలో వివాహ సంబంధములు చేసికొను దురాచారమును వారిని క్షీణింపజేయుచున్నది.

ఈ జోరాస్టరు మతముతప్ప తక్కిన పురాతన మతములన్నియు సజీవములై యుండి వృద్ధిపొందుచునేయున్నవి. ప్రపంచమునగల మతములన్నియును చాల పురాతనములనుట మఱవతగదు. గొప్పమతములలో ఏదియు ఆధునిక కాలమున ప్రతిష్ఠింపబడి యుండలేదు. మఱియు ప్రపంచమునగల ఏ మఱోత్పత్తిని విచారించినను అది గంగానది యూఫ్రటీసునది

అను రెండు నదుల మధ్యనున్న ప్రదేశమునందే ఉద్భవించి నటుల తెలియును. గణ్యతకు తగినమతము ఒక్కటేనియ్య యూరపుఖండమున పుట్టియుండలేదు. అమెరికా ఖండమునందును పుట్టియుండలేదు. పృథి మతమును ఆసియాఖండమునందు, పైన పేర్కొనబడిన ప్రదేశమునందే జననము గాంచి యున్నది. ఉత్తమార్గ తగలది ఏదియు నాశనము కాదు అని పృథ్వి శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుదురు. ఆసూత్రమును అంగీకరించి మతములను పరీక్షించితిమేని ఈమతములు అన్నియ ప్రజలకు ఉపయోగకరములేగాన సజీవములై నిలచియున్నవి అని అంగీకరించవలయును. మహమ్మదీయుల విషయము చూడుడు; దక్షిణ ఆసియాలో వారు ఎట్లు వృద్ధియగుచుండిరో! ఆఫ్రికాలో దవానలము లీల వారిమతము వ్యాపించుచున్నది! సర్వకాలములందును మధ్యఆసియాలో బౌద్ధ మతము వర్ధిలుచున్నది. యూదియా మతస్థులవలె హిందువులును అన్యమతస్థులను తమ మతములో జేర్చుకొనరు. అయినను ఇతర జాతులవారు హిందూమతమును ఆవలంబించుచు, హిందువుల ఆచారములను సంప్రదాయములను అనుచరించుచు, హిందువుల జీవనమార్గములను అనుసరించుచున్నారు. క్రైస్తవమతము వ్యాప్తిగాంచుట అందఱకును తెల్లమే. వారి మతవ్యాప్తికై కావింపబడునంతటి ఆర్భాటమునకు దగినంత ఫలముమాత్రము చేకూరుటలేదు. వారు అవలంబించు విధానమున లోపముకలదు. పాశ్చాత్య సంప్రదాయమునందెల్ల ఆలోపమే కాన్పించుచున్నది. సాధనాయంత్రమే తొంబడి

మనస్సు వారి శక్తిని దిగమ్రుంగుచుండును. ఏ పదిపాళ్ళో ఫలప్రాప్తికై ఉపయుక్తమగుచుండును. వారి సాధనా యంత్రములందు ఆర్భాటము మెండు. ఆసియాఖండవాసులు తమ సమర్థతనంతను ఉపదేశమున చూపుదురు. క్రొత్త క్రొత్త సంస్కృతి నిర్మించుటలోను, సంఘముల నెలకొలుపుటలోను, సేనలతో దాడివెడలి సామ్రాజ్యముల సంస్థాపించుటలోను, పాశ్చాత్యులు మేటులే! కాని మతబోధలు సలుపుటలో వారు ఆసియాఖండవాసులకు దీటురా జాలరు. మనకు అది చిరకాలమునాటి వృత్తి. సాధన యంత్రాడంబరము మనకు చేతగాకపోవచ్చును.

ఈనాటి మానవజాతి చరిత్రయందు గమనింపదగిన అంశము ఇదిఒకటి. గొప్పమతములు అన్నియు స్థిరములై నిలిచి ప్రవర్తనము కాంచుచున్నవి. నిశ్చయముగా ఇందొక రహస్యమున్నది. ఈమతము లన్నిటిలో ఒక్కటిమాత్రమే నిలిచియుండి తక్కినవిఅన్నియు నాశము కావలసినవైనయెడల, సర్వజ్ఞుడును, కృపానిధియు నగు విధాత అటుల సంకల్పించి ఎన్నడో అటుల నాశముచేసియేయుండును. మతములలో ఒక్కటిమాత్రమే సత్యమును, తక్కినవి అన్నియు అసత్యములునైనయెడల ఆఒక్కటిమాత్రమే నిలిచియుండి, తక్కినవి మనతాతలనాడే నశించియుండును. అయినను అన్నిమతములును సర్వత్రవ్యాపించియుండలేదు; అన్నియు సర్వకాలమును విజృంభించి యుండుటయు లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు వృద్ధిలో నుండుట, ఒక్కొక్కప్పుడు మందగించుచుండుట తెలియనగును.

నిరంతరము శాఖాసంప్రదాయములు బయలుదేరు చుండును. సత్యమంతయు ఒక్క మతమందే ఉన్నది అను వాదము నిజమేయై, అసత్యమును అంతటిని భగవంతుడు ఒక్కపుస్తకమున ఇమిడ్చి పెట్టినయెడల ఇన్నిసంప్రదాయములు ఎందుకు పుట్టగలవు? ఒక్క పుస్తకమును ఆధారము చేసికొనియే శాఖాంతరములు అనేకము బయలు వెడలుచుండును గదా! ఏదియో, ఒక్క గ్రంథమునందే సత్యమునంతను వ్రాసిపెట్టినయెడల, భగవంతుడు మనకు ఆపుస్తకమునిచ్చి దానిని ఆధారముచేసికొనియే పోరాటములు సలుపుకొండని చెప్పియుండడుగదా! అటుల భగవంతుడు సత్యమును అంతటిని ఒక్క గ్రంథమున ఇమిడ్చి పెట్టుటయు లాభదాయకము కాదునుడి. ఆపుస్తకము ఎవరికిని అర్థమైయుండదు. ఉదాహరణకుగాను బైబులును ఆధారము చేసికొని యెన్నిమతశాఖలు పుట్టినవో విచారింపుడు. ప్రతిశాఖయు ఒక్కొక్కవాక్యమును దీసికొని, తన స్వంత వ్యాఖ్యానము చెప్పుచు, తన వ్యాఖ్యయే సత్యమనియు, తదితరులు చెప్పు అర్థము తప్పనియు వాదించుచుండును. ప్రతి మతమందును, ఇటులనే తటస్థించుచున్నది. మహమ్మదీయులలోను, బౌద్ధులలోను శాఖాభేదములు ఎన్నియో పుట్టినవి. హిందువులందుగల భేదములు వందలకొలదిగ నున్నవి!

పారమార్థిక విషయములలో మానవజాతిని అంతటిని ఒక్కరీతి భావనాపద్ధతికి తీసికొని వచ్చుటకు అగు ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థములే అయినవి. మఱియు వ్యర్థములు అగు చున్నవి; ఇంకముందును అటులనే వ్యర్థములు కాగలవు. ఈ

దినములందు సంయతము, నూతనసిద్ధాంతమును ఒకదానిని బోధించు గురువు, తన శిష్యులను విడిచి పదిక్రోసులదూరము అతడు పోవులోపలనే ఆశిష్యులు ఇరువదిశాఖాంతర సిద్ధాంతములను సృష్టించుచుండుటను గ్రహింపగలము. సర్వకాలమును ఇటులనే జరుగుచుండును. లోకమున అందఱిని ఒక్కరీతి భావనాపద్ధతికి కట్టిపెట్టుదమనుట పొసగనిపని. ఈచూట తథ్యము. ఈభిన్నత్వమును ప్రతిపాదించినందుకై భగవంతునినేను ఎంతయు కొనియాడుదును. నేను ఏమతమునుగాని ఖండించువాడనుకాను. మతాంతరములు ఉండుట నాకిష్టము! అవి యింకను వృద్ధిఅగుగాక అని నాకోరిక. ఏలందురా, వినుడు. మీరును, నేనును, ఇక్కడివారము అందఱమును ఒకే సంకల్పము కలవారము అయితేమా, మనము భావసంచేయగల సంకల్పములే ఉండజాలవు. రెండుమూడు శక్తులకు పోరాటము సాగినగాని చలనము అనునదే ఉండజాలదు. భావభేదమువలన మాత్రమే సంకల్పము అనునది సంభవమగును. మన అందఱి సంకల్పములు ఏకమైనయెడల, మనము ఒకరి ముఖమును ఒకరు పిచ్చివాండ్రవలె చూచుకొనుచు, ప్రదర్శనశాలలందు ఉంచబడు ఐగుప్తుదేశపు శవములమాడ్కి కూర్చుండవలసిన వారము అగుదుము. అంతకుమించిన గతి పట్టజాలదు. సజీవమై వడిగ పాటునట్టి ప్రవాహమునందే సుడులు ఏర్పడగలవు. నిలకడగల్గి మురుగుచుండు నీటిలో సుడులు కలుగనేరవు. అటులనే మతములు మృతకల్పములయిననే తప్ప, అందుండి శాఖాంతరములు బయలుదేలుట

మానదు. అప్పుడు మృతసమాధియందు వాటలు అఖండ కాంతియు, సమరసతయువర్ణిల్లగలదు. అంతియకాని మానవజాతి సంకల్పముల చేయుచుండునంతకాలము హతాంతరములు వెలువడక మానవు. వైచిత్ర్యము జీవచిహ్నము; అది ఉండవలసినదే సుదీ! నరులు ఎదలున్నారో అన్ని శాఖాంతరములు ఉండుగాక అని నాకోరిక! అప్పుడు ప్రతివానికి వానికి అనువగు ప్రత్యేకవిధానము లభింపగలదు. మతసాధన యందు అతడు తన ప్రత్యేకమార్గమును అచుసరింపగలడు.

ఈస్థితి ఇప్పుడుఉండనే ఉన్నది అనవచ్చును. మనలోని ప్రతివాడును తన ప్రత్యేకమార్గమును అచుసరించినయే సంకల్పముల చేయుచున్నాడు; కాని స్వాభావికమగు యీ మార్గమునకు ఎల్లెడలను అడ్డుతగులుచునేయున్నది. ప్రత్యక్షమగు ఖడ్గప్రహారములు ఇప్పుడులేవు అన్నమాటేగాని యితరబాధకములు సంఘటిల్లుచునేఉన్నవి. మతబాధకులు సయితము పరదేశములందు తమజాతివారుచేయు ఘోరకృత్యములను ప్రోత్సహించుచున్నారు. పాశ్చాత్యులు ఇతరదేశముల జయించుటలో కావించు భీకరహత్యలను మతమువేరిట వారు ఆశీర్వదించుచున్నారు. ఇదియనాగరికత? పులులును, నరమాంసభక్షకులును, రాక్షసులును, ప్రాచీనకాలపునాటి మూఢజనులును, రక్తపిపాసచే కావించిన క్రూరకార్యములకు వీరిచర్యలు తీసిపోవు! ఆఘాతుక కార్యములే నవ్యతర సిద్ధాంతములతో నవ్యతర నామములదాల్చి బయలుదేరినవి. పూర్వము ఒక్కొక్క సంప్రదాయము అవలంబించువారు అన్యసంప్రదాయావలంబు

లను ముక్కలు ముక్కలుగ ఖండించుటయు, జీవములతో
కాల్చి వేయుటయు జరిగియున్నది. ఆక్రొర్యమే, ఆ ఘాతుకస్వభా
వమే నూతన స్వరూపముతో ఇప్పుడు బయలుదేరినది. ఆ
స్వభావము మాత్రము చావలేదు. అవకాశములుఉన్నయెడల
వెనుకటి సీచరూపములను అది తాల్పగలదు. ఖడ్గప్రయోగ
ములు, అగ్నిప్రయోగములు, హత్యలతో తులతూగు ఘోర
కార్యములే యీనాడు జరుగుచున్నవి. పరమతద్వేషము,
సాంఘిక దౌర్జన్యము, వర్ణభేదము, జాతిబహిష్కారము ఎన్నేని
ప్రయోగింపబడుచునే యున్నవి.

చూడుడు: ప్రతివాడును తన భావనలనే భావనచేయ
వలయుననికదా వీరిట్లు ఘోరకార్యములచేయుట? అట్టి భావై
క్యము ఎందుకుఉండవలయునో నాకు తోచుటలేదు. నేనే
వివేకినైతి నేని భిన్నములగు భావ పరంపరలుఉన్నందుకు సంత
సింపవలసినదే. సమాధిలోని పీనుగులవలె పుడమిలో మనము
అందరమును వసించుట నా అభిమతముకాదు. పురుషోచిత
జీవనము గడుపుచు అందఱును ప్రపంచమున బ్రతుకివలయు
నని నేను కోరెదను. బుద్ధిమంతులు భేదాభిప్రాయముల
పొందక తీరదు. భావవైచిత్ర్యమే భావనకు వన్నె తెచ్చునది.
నేను యోచనాపరుడనే ఐతినేని జిజ్ఞాసాపరులుగల చోటనే
నివసింప నిచ్చగింతును.

అటులయినయెడల భిన్న భిన్నములగు ఈ భావనలన్నియు
ఎట్లు సత్యములు కాగలవని మీరు ప్రశ్నింపవచ్చును. ఒక
విషయము సత్యమైనయెడ దానికి విరుద్ధముగనుండు విషయము

అసత్యము కావలయునుగదా; పరస్పర భిన్నాభిప్రాయములు ఏకకాలమున ఎట్లు సత్యములు కాగలవు? అనవచ్చును. నేను సమాధానము చెప్పెదను. ముందుగ మిమ్మును ఒకప్రశ్న అడిగెదను. ప్రపంచములో వేర్వేరు మతములన్నియు నిజముగా పరస్పర విరుద్ధములుగ ఉన్నవా? ఏవో మహా సంకల్పముల బాహ్యరూపముల గూర్చి నేను అడుగుటలేదు. ఆయా మతములవారు ఉపయోగించు దేవళములు, పుస్తకములు, కర్మకలాపములు, మంత్రతంత్రములు వీనిగురించి నేను అడుగుటలేదు. ప్రతిమతముయొక్కయు అంతరాత్మను గూర్చి యోచనచేయుడు. ప్రతిమతముయొక్కయు బాహ్యస్వరూపమునకు వెనుక నిగూఢమై ఆత్మఉండును. ఒకమతముయొక్క ఆత్మతాల్చు స్వరూపము మఱొక మతముయొక్క ఆత్మ తాల్చు స్వరూపమునకు భిన్నముగ కాన్పించవచ్చును. అయినను అవి పరస్పరము విరుద్ధములైనవా? అని పరీక్షించుడు. నా బాల్యమునుండియు ఈ ప్రశ్ననుగూర్చి విచారణసలుపుచు, నాజీవితమునంతను దీని పరిశీలనకే అర్పణచేసి యుంటిని. నేను తేల్చగల్గిన పర్యవసానములు మీకును సహకారములు కావచ్చును. కావున వానిని మీకు నివేదింప పూనితిని

వివిధమతములును పరస్పరము వైరముకలవికావు; మరియు పరస్పరము సహకారము సల్పుకొనునవియుకూడ గలవని సుదీ! ప్రతిమతమును, అల అఖండైక సత్యముయొక్క ఒక్కొక్క అంశను చేపట్టి దానిని నిరూపణము చేయుటకును, వానిని ఆదర్శముగ ప్రకటించుటకును, సర్వశక్తిని వినియో

గించి పాటుపడుచుండును. సిద్ధాంతము తరువాత సిద్ధాంతముగా గ్రొత్తవివచ్చి చేరుచుండునేగాని ప్రాతవానిని తిరస్కరించుటలేదని నాఅభిప్రాయము. క్రొత్తసిద్ధాంతము ఒకటి బయలుదేరును. ఒకమహాసంకల్పమునుచేకొని దానికి స్వరూప సంకల్పనము చేయును. ఈ క్రొత్త ఆదర్శము పూర్వపు వానికి తోడై వానితో చేరుచుండవలయును. ఇది మానవ జాతియొక్క పురోగమనమునకు నిదర్శనము. మనుజుడెన్నడును అసత్యమునుండి బయలుదేరి సత్యమును చేరుకొనుట లేదు సుడీ! సత్యమునుండి సత్యముకడకే పయనము చేయుచున్నాడు. అల్పతర సత్యమునుండి గురుతర సత్యమువైపుగా నడుచుచున్నాడు! అంతియకాని అసత్యమునుండి సత్యమునకై వచ్చుటలేదు. కొడుకు తండ్రినిమించినవాడు కావచ్చును; అంతమాత్రముచేత తండ్రిని లేనివానిగ వాదింపదగదు. తండ్రియొక్క అంశయు మఱికొంతయు చేరి తనయుడుగా రూపాంతరము పొందవచ్చును. నీవు పసివాడవుగనున్నప్పటికంటె ఇప్పుడు నీవిజ్ఞానము అధికమైనయెడల వెనుకటి దశను ఇప్పుడు తిరస్కారముతో చూడతగునా? నీవు వెనుకకు దిరిగి చూచుకొనకుండ పూర్వదశ శూన్యము అందువా? నిర్జీవమందువా? నీ ప్రస్తుతదశ ఆపసితనమునకు మఱికొంత విజ్ఞానమును జేర్చుటచేతనే యేర్పడినది సుమా!

ఇంకను చూడుడు: ఒకేవిషయమును మనము వేర్వేరు దృక్పథములనుండి విచారించవచ్చును. ఆ దృక్పథములు పరస్పరము విరుద్ధములుగ కనబడవచ్చును. ఒకే మనుష్యుడు

సూర్యునివైపునకు ప్రయాణము చేయుచున్నాడు అనుకొనుడు. ఆతడు చాల మజీలీలకడనుండి సూర్యుని పొటోగ్రాఫులను తీసెను అనుకొనుడు. వానియొద్ద సూర్యుని పొటోగ్రాఫులు చాలచేరును. వానిని అన్నిటిని ఎదుట పెట్టుకొని చూచినచో ఏరెండును ఒకతీరున ఉండవు. అయినను అవిఅన్నియు ఒక్క సూర్యుని బొమ్మలే అని మనము ఎఱుగుదుము. వేర్వేరు దృక్పథములనుండి తీయుటచేత భేదించినవి. ఒక దేవాలయమునకు వేర్వేరు మూలలనుండి పొటోగ్రాఫులను తీసిన యెడల అవన్నియు భిన్నములుగనే ఉండును. వేర్వేరు దృక్పథములనుండి తీయుటే కారణము. దేవాలయము ఒక్కటే; ఈ తీరుననే మనము ఒకే సత్యమును వేర్వేరు దృక్పథములనుండి చూచుచున్నాము. మనజన్మ, మనవిద్య, మనసహవాసములు, మన స్థితిగతులు మన దృక్పథములందు భేదమును చేకూర్చుచున్నవి. కాని మనము అందఱుమును చూచునది ఒక్కసత్యమునే. మన పరిస్థితులను అనుసరించి సత్యమును దర్శించుచున్నాము. మన హృదయములతో దానికి వన్నెల కల్పనచేయుచున్నాము. మన బుద్ధులతో దానికి వేర్వేరు అర్థముల చెప్పుచున్నాము. మన మనస్సులతో దాని ప్రయోజనముల నిర్ణయించుకొనుచున్నాము. ఎవరికి సంబంధించినంత వఱకు నాకు తమకు అనువుగదోచు ఆకారముతో ఆసత్యమును గ్రహించుచున్నారు. మనకు శక్తి యెంత ఉన్నదో అంత వఱకే దానిని గ్రహింపగల్గుచున్నాము; మఱియు అర్థము చేసికొనగల్గుచున్నాము. సత్యమును అంగీకరింపగల్గుచున్నాము.

ఇందువలననే ఒక నరునికి మఱొకనరునికి మధ్య అభిప్రాయ భేదములు చూపట్టుట! అయినను మనము అందరము ఆ విశ్వ జనీనమగు మహాసత్యమునకు సంబంధించి యున్నవారమే !

కాబట్టి ఈమతములు అన్నియు భగవత్సంకల్పమును అనుసరించు వేర్వేరు మహాశక్తులే; మానవజాతికి మేలు గూర్చునవే ! వీనిలో ఏదియు నాశనము కాజాలదు. దేనినిగాని నాశమొందింపలేము అని నాఅభిప్రాయము. మీరు ప్రకృతి లోని ఏ శక్తినిగాని నాశనముచేయజాలరు. అట్లే ఏపారమార్థిక మహాశక్తులను గాని నశింపచేయజాలరు. ప్రతిమతమును సజీవ ముగ ఉన్నదని మీరు గ్రహించి యున్నారా! ఒక్కొక్క కాలమందు అవి వెనుకబడవచ్చును. ముందుకు పోవచ్చును. ఒక్కతనిని ఒకదానిశోభ తొలగవచ్చును. మఱొకకాలమున అది నవ్యతరశోభతో ప్రకాశింపవచ్చును. కాని దానియందలి ఆత్మ స్థిరముగనే నిలచియుండును. దానికి ఎన్నడును నాశము లేదు. ప్రతిమతమును ప్రకటించు ఆదర్శమును శాశ్వతమగు నదియే. జ్ఞానమార్గమున ప్రతిమతమును తన యాత్రను సాగించుచునే యుండును.

మఱియు ప్రతిదేశమందును తత్వవిచారపరులుగాని ఇతరులుగాని దేనికొక్క కలవరించుచున్నారో ఆవిశ్వమతము కూడ ఇదివఱకే యేర్పడి ఉన్నది. సంసిద్ధముగనే ఉన్నది. విశ్వభ్రాతృత్వము ఇదివఱకే ఏర్పడియున్నది. అదేరీతిని విశ్వ మతమును ఏర్పడియేయున్నది. దేశదేశములు తిరిగినవారు మీలో నున్నయెడల వారికి ప్రతిదేశమునందును సోదరసోదరీ

మణులు కాన్పించియేయుందురు. నాకు అట్టివారు ప్రపంచమందు అంతటను కాన్పించుచున్నారు. భౌత్యత్వము ఎన్నడో ఏర్పడియేయున్నది. అయినను అనేకులు దానిని చూడజాలకున్నారు. భౌత్యబృందములను నూతనముగా సమకూర్చుమని అటచుచున్నవారే, దానిని విచ్చిన్నము చేయుచున్నారు! విశ్వమతము ఇదివఱకే ఏర్పడియున్నది. వివిధమతబోధకులును పీఠాధిపతులును, ఇతరమనుజులునుకూడ కొన్ని నిమిషముల పాటు భిన్నభిన్నములుగ నున్న తమ ఉపదేశములను కట్టిపెట్టినయెడల ఆసర్వభౌత్యత్వము స్పష్టముగ మూర్తీభవించి మనకు గోచరముకాగలదు. స్వలాభములకు అనుసరణముగ చేసికొనుటకై ఎల్లఱును దానిని కలంచివేయుచున్నారు. మతగురువులు అన్నిదేశములందును మిగుల పూర్వాచారపరాయణులయి ఉంటు మనము ఎఱుగుచుము. వారుఅట్లుంట ఎందులకు? నిజముగా ప్రజకు మార్గదర్శకులై వఱలు ఉపదేశికులు చాల అరుదుగనున్నారు. ఈనాటి గురువులు అనేకులు ప్రజలను అనువర్తించి మెలగుచున్నారు. వారు ప్రజలకు దాసులుగను బానిసలుగను వర్తించుచున్నారు. మీరు ఒక విషయమును నిరసించుడు; వారును అట్లే నిరసింతురు. జనులు ముందు అడుగువేసిన, వారును ముందుఅడుగు వేయుదురు. అప్పుడు వారు వెనుకబడియుండ వీలులేదు. మీరు ఈకాలమున బోధకులను నిందించుచున్నారు. ఆ తీరున వారిని దూషించుచుంటకు మారుగా మిమ్మును మీరే నిందించుకొనవలయును. మీకు ఏది అర్థమో అదేమీకు సంప్రాప్తించుచుండును. నవ్య

తరములును ఉత్కృష్టములును అగు భావనలను మీకు ఉపదేశింపఁపూనిన ఉపదేశ్యగతి యేమగునో విచారించితిరా? అట్టివానికి బహుశః అన్నవస్త్రములు కలువగును. వానిబీడ్డలు అన్నములేక మాడుదురు. మీ వలెనే మీ బోధకులకును ప్రాపంచిక తాపత్రయములు ఉంటున్నవి. మీరు “ముందుకు సాగిపోదము” అందురా, అతడును “సరే, ముందుకుపోదము” అనుచుండును. కాని ఇట్టిరీతిని ప్రజాభిప్రాయమును అనుసరించి తిరుగుబొమ్మవడని మహాత్ములు కొందఱు కలరు. వారు సత్యదృష్టలు; వారు సత్యమునే పాటితురు. వారు సత్యమును అంటుకొనియుండి దానిని వీడజాలరు. వారిని సత్యము ఆవేశించియుండును. అటువంటివారు ముందునకు సాగిపోక నిలువజాలరు. వారికి వెనుకచూపు అనునది ఉండదు. వారు ప్రజలకు భయపడరు. వారి లక్ష్యము అంతయు భగవంతుని మీదనే ఉండును. భగవంతుడు వారియెదుట దివ్యజ్యోతియై వెలుగుచుండును; వారు ఆ జ్యోతిని అనువర్తింతురు.

అమెరికాదేశమున నేను ఒక “మార్కను” జాతి పెద్ద మనుష్యుని కలిసికొంటిని. ఆయన నన్ను క్రైస్తవమతమున కలుపుకొన యత్నించినాడు. నేను ఇట్లంటిని: “మీభావము యెడ నాకు మిగుల ఆదరముకలదు. కొన్ని ఆశయములందు మాత్రము భేదాభిప్రాయ మున్నది. నేను సన్యాసాశ్రమమును స్వీకరించియున్నాను. మీరో బహుభార్యల స్వీకరింప నంగీకరించువాడు” — “సరే కాని, మీరు మతబోధచేయుటకు భారతదేశమునకు ఏలరారు?” అనినమీద ఆయన మిగుల వెలుగుపడి

“ఏమేమి? మీకు వివాహమే గిట్టదా? ఇంకను నన్ను మీ దేశమునకు రమ్మందురేల? మేము బహు భార్యా స్వీకారమును బోధింతుమే!” అనెను. నేను ఇంట్లటిని; “కానిండు. ఎటువంటి మతభావములనైనను మాదేశీయులు చక్కగ ఆలకింతురు. మీరు భారతదేశమునకు రావలయుననియే నాకోరిక. ఏలయందురా? మొదట మతాంతరశాఖలు ఉండుట నాకు ఇష్టము. రెండవది భారతదేశములో ఇదివఱకున్న మతాంతర శాఖలతో తృప్తిపడనివారు అనేకులు కలరు. ఈ అసంతృప్తివలన వారు ఏశాఖలోను ప్రవేశింపకున్నారు. బహుశః మీకు అటువంటివారు కొందఱు చిక్కవచ్చును.”

మతశాఖలు పెరిగిన కొలదిని ప్రజలు మతాభిమానులు అగుటకు హెచ్చుగ అవకాశములుండును. భోజనశాలలలో వివిధభోజ్యములు ఉండును. కాన ప్రతివాడును అచ్చట సుష్టుగా భుజించుటకు అవకాశముకలదు. అట్లే హెచ్చు ప్రజలు పరమార్థచింత చేయుటకు మార్గము ఏర్పడును. కావున ఎన్ని మతశాఖలు ప్రబలిన అంతమంచిది. ప్రజలకు మతము అనిన ఇష్టము లేకపోలేదు. నేను ఆమాట నమ్మను. ప్రజలకు వలసిన మతమును ఉపదేశించు బోధకులు లేకున్నారు. నాస్తికుడనియు పాషండుడనియు ఇంకను ఏమేమియో పేరులతో ఇప్పుడు మీచే దూషింపబడు ఒక నరుడు వానికి అనువగు మతధర్మమును బోధచేయగల సత్యద్రష్టను అతడు కనుగొనిన తోడనే, అతడే మహాపారమార్థిక జిజ్ఞాసికాగలడు. మనకు అనుకూలమగు మార్గమున మాత్రమే మనము ప్రతుకగలము.

ఒక నిదర్శనము చూడుడు:—భారతీయులు అన్నమును చేతితో కలుపుకొని వ్రేళ్ళతో ముద్దచేసికొని తిందురు. వారి వ్రేళ్ళు పాశ్చాత్యుని వ్రేళ్ళకంటె మృదులములు. భారతీయులవలె పాశ్చాత్యులు తమ వ్రేళ్ళను ఉపయోగింపజాలరు. ఒకనికి ఆహారము పెట్టినంతనే చాలదు. అది వాని భోజన మార్గమునకు అనుకూలించునదిగ కూడ ఉండవలయును. అట్లే మీకు వేదాంత బోధచేసిన చాలదు. దానిని మీజీవిత సరణికి అనుగుణముగ బోధింపవలయును. మీ భాషను ఉపయోగించవలయును. మీ స్థితికి అనుకూలమగు మాటలతో బోధించవలయును. ఉదాహరణలు మీకు తగినవిగ ఉండవలయును. అప్పుడే మీకు సంతృప్తిచేకూరును. గురువు నాకడకువచ్చి నాభాషను అనుసరించి నాకు తత్వోపదేశము చేసినప్పుడే అదినాకు అవగాహనము కాగలదు; నేను దానిని అనుసరించగలను.

కావున మనుజులందు వేర్వేలు దశలలో వేర్వేలు లక్షణములు గలిగిన మనోవృత్తులు గలవారు ఉందురు అని గ్రహింపవలయును. ఇక మత బోధకులు నిర్వహింపవలసిన పని యెంత ఉన్నదో యోచించుడు. ఒకడు రెండు మూడు ధర్మపన్నములను పట్టుకొనివచ్చి సర్వ మానవజాతికిని అవియే అనుకూలించవలయును అని పట్టుపట్టి వాదింపతగదు. ఈప్రపంచము భగవంతుని జంతుప్రదర్శనారామము. ఇందు ఒకడు ప్రవేశించి, ఒక పంజరమును చేతపట్టుకొని, “భగవంతుడును, నీనుగయు, లేడియు, నరుడును ఈ పంజరములో ఇముడవల

యును. ఏనుగును ముక్కలు ముక్కలు చేసియైనను ఈపంజరములో ఇమిడ్చితీరెదను” అని వాదించుట తగదు. కొండలు కొన్ని సదభిప్రాయములను కూర్చుకొని ఒక సమాజమును నెలకొలుపుదురు. పిండలును తమలో చేరవలసినది అని వాదింతురు. అండఱికిని ఆ సమాజమున అవకాశము ఉండదు. “లేకపోనిండు. వారిని ఖండ ఖండములుగ నఱికియైనను ఇందు ప్రవేశపెట్టుదుము. ఎట్లొ ఇందుచొచ్చిన చాలును. అటుల ప్రవేశింపనొల్లరా నాకు నాశనము కావలసినదే” అని వాదింప మొదలిడుదురు. “ప్రజలు మన మాటలను ఆలకింపరేమి? కారణము ఏమైయుండును?” అని కొంచెము నిదానించి విచారణచేయజాలు మతబోధకులుగాని, మతాధిపులుగాని, నేను కాంచియుండలేదు. ప్రతివారును “ప్రజలు మిగుల దుర్మార్గులు” అని నిందించుచుందురు. “ప్రజలు నామాట ఎందుకు వినలేదు? వారికి సత్యధర్మమును నేను ఏల చూపలేకపోతిని? వారిభాషలో నేను ఏల మాటాడజాలకపోతిని? వారి కండ్లు తెరిచుట నాకు ఏల సాధ్యముకాలేదు? కారణము ఏమి?” అని ఆబోధకులు ఎన్నడును ఆత్మవిమర్శన చేసికొనరు. వారికి ఇంకను వివేకము హెచ్చుగ ఉండవలయును అనుట లేధ్యము. ప్రజలు మాట విననిదోషము ఎవరియందైన కలదేని అది బోధకులదే సుదీ! ప్రతివానిని తమ మతశాఖలోనికి ప్రవేశపెట్టజాలునంత విశాలముగా తమ బోధను మార్చుకొను యత్నమును వీరు చేయవలసి యున్నది.

కాబట్టి సంకుచితభావములు ఇంతగానుండుటకు కారణము తెలియుచున్నది. ఒక అంశమునుమాత్రమే పూర్ణముగ నెంచి వాదులాడుటవలన విశాలదృష్టికి భంగము కల్గుచున్నది. ఈనూరు సంవత్సరములలోపల మతాంతరశాఖలు ఎన్నియో బయలు వెడలినవి. అవన్నియు మితప్రజ్ఞాన్వితులగు మానవుల మేదస్సులనుండి ఉద్భవమైనవే. కాని బ్రహ్మజ్ఞానము సంపూర్ణముగ వానియందు ఇమిడియున్నట్లు వాదనలు సాగుచున్నవి. ఇందువలన నరుడు ఎంతటిగర్వాంధుడో తెలిసికొనవచ్చును. కావున వారిబోధలు వారి వాదనలు వ్యర్థములయినచో ఆశ్చర్యము ఏమున్నది? ఇట్టి మార్గము త్రొక్కినవారిలో మహమ్మదీయులు ఘనులు. వారు ఒకచేతిలో ఖురానును, రెండవచేతిలో ఖడ్గమును తాల్చి మతబోధకు కడంగిరి. “ఖురాను మతమును అంగీకరింతువా? మరణమును అంగీకరింతువా”? రెండేమాటలు! మొదట వారికి ఎట్టివిజయము చేకూరినదో చరిత్ర తెలుపగలదు. ఆరుశతాబ్దములకాలము వారికి ఏదియు అడ్డురాజాలదయ్యెను. ఆపిమ్మటనో వారుఆగిపోవలసిన వారైరి. అట్టి ఘాతుకపద్ధతులను అవలంబించు వారిగతి అటులే అగును.

మనము పసివారివలెఉండి మనుజస్వభావమును మఱచుచుందుము. జీవితారంభమున మనకు అసాధారణమగు అదృష్టము చేకూరునని భ్రమించుచుందుము. మనకు ఆవిశ్వాసము అప్పుడు దేనివలనను తొలగదు. ముసలివార మయినప్పుడు మాత్రము ఆఉద్రేకము మటుమాయమగును. మతముల

నడకయు ఇటులనేఉన్నది. మత ప్రచారమున ప్రథమ దశ
యందు నరునిస్వభావము పూర్తిగ మార్చివేయజాలుదుము
అను విశ్వాసము కలుగును. వధలును, మారణకర్మలును
సాగును. బలాత్కార మతస్వీకారములు జఱుగును. తుదకు
అన్నియు నిష్ఫలములు అని తేలును. అన్ని మతశాఖలును
ప్రపథమమున సదుద్దేశ్యముతోడనే బయలుదేరును. కాని
ప్రథమసంకల్పమును కొనసాగించుకొనలేవు. భావోద్దేశము
చెడుగుల మూడించును. ఆ దుర్భావోద్దేశమే సంపూర్ణ విజ
యమును పొందినయెడల లోకము ఇప్పుడేస్థితిలో ఉండెడిదో
యోజచేయుదు? నరుడు ఎక్కడనుండెడివాడో? భగవ
దనుగ్రహమువలన అట్టి ఉద్దేశమునకు అపజయములు
వాటిలినవి సుడి! అయినను ప్రతి మతాంతరశాఖయందును
మహాధర్మ మొకటి ఇమిడియుండును. అదిఒక గొప్ప పరమా
వధికై పాటుపడును. ఒక మహోత్తమ సూత్రము ప్రచారము
నకు తెచ్చియుండును. దానికి అది ఆయువుపట్టు. నాకు ఒక
కథ జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ప్రజలను భీభత్సముగ నానా చిత్ర
వధల కావించు కొన్ని భూతము లుండెడివట. వాని ఆయువు
పట్టులు కొన్ని ప్రత్యేక పక్షులందు దాగియుండెడివట. ఈ
కహస్యము వెల్లడిగాక, ఆపక్షులు క్షేమముగ ఉన్నంతవఱకును
ఈ భూతలములకు చావు అనునదిలేదు. మనలో ప్రతివానికిని
చిట్టిపిట్ట ఒకటి ఉన్నది అనవచ్చును. మన ఆత్మ దానియందు
ఉండును. అనగా ప్రతిమనుజునకును ఒక జీవితాదర్శము
ఉండును; ఒక జీవితకర్తవ్యము ఉండును. పనినగును.

ఏదోఒక ఆదర్శమునకు లేక ధర్మమునకు ఉపాధిగ ఉండును. మనకు ఎట్టి అవాంతరమైన వచ్చుగాక. ఆ ఆదర్శమునకు భంగము లేనంతకాలమును మనముఎట్లో బ్రతికియేయుందుము. మనకు ఏదియు చావును తెచ్చిపెట్టజాలదు. మనము వృద్ధులమై, నూరేండ్లు నిండిన వారము కావచ్చును. అయినను మన కర్తవ్యము ముగియదేని మన హృదయము యశావనముతో ఉన్నట్లే! మనకు చావులేదు. కాని మన ధర్మము భగ్నమయ్యెనా మనను ఏదియు రక్షింపజాలదు అఖిల సౌఖ్యమును, అఖండ జగదాధిపత్యమును ఉండుగాక; మనలను కావజాలవు. ఇక జాతులు అనగా ఏమి? వ్యష్టి నరుల సముదాయములేకదా! కావున ప్రతిజాతియు సర్వజాతి సమితియందు ఒకానొక విధ్యుక్తధర్మమును - నిర్వహింపవలసియుండును. ఆ ధర్మమునకు ఆ జాతి ప్రాతినిధ్యము వహించి ఉండును. ఆ ధర్మమును ఆజాతి నిలువబెట్టి ఉంచునంతకాలమును దానికి నాశనములేదు. కాని అదిదాని స్వధర్మమును వీడి అన్యధర్మమునకు పాల్పడెనా నాటితో దాని ఆయువు ముగియును.

మతముల స్థితియు ఇట్టిదే. అవి ఈ ప్రపంచమున నాశనమందిపోకొనిలిచి యున్నందువలననే వానియందు మహాధర్మము ఒకటి చెక్కుచెదరక ఉన్నది అని తెలిసికొనవచ్చును. వానిదోషములు ఎట్టివైనను అగుగాక! వానికి ఎట్టి అవాంతరములైనను వచ్చుగాక. అవియెట్టి వికృతస్వరూపములైనను తాల్చుగాక. వానియందు ఎంతటి చెత్తచెదారములైనను పేరు

కొనుగాక. వాని హృత్పిండమునకు భంగము వాటిలనంత కాలమును అవి జీవించియేయుండును. ప్రతిమతమును తాను ఎందుకు పుట్టెనో ఆధర్మమును నిలుపునంత కాలమును, దానిగుండె సుస్థితియందు ఉన్నట్లే. మహమ్మదీయ మతమునే తార్కాణముగ తీసికొందము. క్రైస్తవమతస్థు లంతగా మహమ్మదీయులు ఇతరజాతులవారిని ద్వేషింపరు. కాని అన్యమతము అనిన కడు నికృష్టముగ చూతురు. అయినను ఒకడు మహమ్మదీయుడు కాగానే ఎట్టిభేదమును పాటించరు; మహమ్మదీయులు అందరును వానికి ఆపులై వానిని కౌగిలించుకొందురు. మఱేయితర మతస్థులును అటుల చేయరు. అమెరికాలో కడు ఘోరముగా హింసింపబడు “అమెరికను ఇండియను జాతివాడు” సయితము మహమ్మదీయుడైనయెడల టర్కీ-సుల్తానంతటివాడును వానితోడ ఒక్క పల్లెమున విందార గించుటకు సంసిద్ధముగ ఉండును. వానికి తెలివితేటలుండ వలయును గాని, ఆతడు పొందజాలని పదవి ఉండదు. అమెరికాలో శ్వేతజాతీయుడును, నీగ్రోవాడును కలిసి సరసను నిలుచుడి దైవప్రార్థన చేయుటయు సంభవముకాదు. (భారత దేశములో ఒకద్విజుడును మాలవాడును కలిసి దేవాలయములోనికిపోజాలరు. మాలలను ప్రతేక్యముగా నైననుద్విజులుపోవు నేవాలయములలోనికి పోనీయరు. కొన్నివీధులగుండ అస్పృశ్యులను నడువనీయనై న నడువనీయరుగదా!)

ఈ ఆంశమును సమాలోచనము చేయుడు: మహమ్మదు మతమున ఆ మతస్థులందఱును సర్వసములుగ చూ

భదురు. ఆ మతమునందుగల యీ ప్రత్యేక ధర్మమును మీరు గమనింపవలయును. ఆ మతమునందు ఇది ఒక ఘన మగు యోగ్యత ! ఖురానులో చాలచోట్ల విషయలోలతను ప్రోత్సహించు అంశములు కలవు. వానిని మీరు సరకుకొన తగదు. మహమ్మదు మతమునకు చెందినవారు ఎల్లరును ఒక్క భ్రాతృవర్గమే అని ఆచరణపూర్వకముగ బోధించుటకై ఆ మతము ఉద్భవమైనది. ఆ మతమునకు అది ఆత్మ! స్వర్గము, జీవాత్మ మున్నగువానింగూర్చి ఆ మతము బోధించు విషయ ములు అంత ప్రధానములు కావు. అవన్నియు కాలక్రమ మున వచ్చి చేరినవి.

ఇట్లే హిందువులయందు ఒక ప్రధానజాతీయాదర్శము కలదు. పారమార్థికతయే అది. పప్రపంచమున మతేమతమునగాని ఏ గ్రంథములందుగాని “బ్రహ్మమును” నిర్వచించుటకై భారతీ యులంతగామేధాశక్తి ధారవోసిన వారులేరు. ఐహికస్పర్శ ఇసు మంతయులేని ఆత్మను నిరూపణచేయుటలో వీరికి ప్రత్యేకత కలదు. ఆత్మదివ్యస్వరూపమై వెలుగవలసినదే! ఆత్మను ఆత్మగా భావనచేయుచో దానికి నరత్వము ఆపాదింపతగదు. సర్వైక్య భావమును గూర్చియు, పరబ్రహ్మపరోక్షానుభూతినిగూర్చియు విశ్వజనీనముగ బోధించినది హిందూమతమే. భగవంతుడు ఎక్కడనో స్వర్గమున వసించును అను ప్రాథమిక బోధలన్నియు అజ్ఞానజనితములు అని వారి అభిప్రాయము. “అవి కేవలము మానవనైజముచే కల్పితమైనవే. సామాన్య నరునిచే చేయ బడు ఆరోపణలే ! స్వర్గమంతయు మనకడనే ఉన్నది. అనంత

కాలములో ప్రతిక్షణమును మఱొక క్షణమంతటి యోగ్యత కలదియే ! మీకు భగవంతునిపైని విశ్వాసము పూర్తిగా కలదేని మీరు ఈక్షణమున వానిని దర్శింపగలరు, మనకు కొంత అపరోక్షానుభూతి లభించినప్పుడు మాత్రమే మతము అనునది ప్రారంభమగుచున్నది అని హిందువుల అభిప్రాయము. మతము అనగా కొన్ని ధర్మసూత్రములందు విశ్వాసమును తెల్పుటకాదు; మానసికముగ అంగీకరించుటయు కాదు. బహిరంగముగ నమ్మకమును ప్రకటించుటయు కాదు. నీవు భగవంతుడుగలడు అందువేని “ నీవు వానిని చూడగల్గితివా? ” లేదేని భగవంతుడు కలడని వాచులాడుటకు నీకు అర్హత యేమున్నది? భగవంతుడు కలడేమో అను ఆశకలవాడవైతివేని వానిని చూచుటకై నీవు ఏల పాటుపడవు? ఈప్రశ్నచేయునంతను విడిచివేసియైనను, నీపరమార్పిడికొఱకై నీజీవితమును పూర్ణముగ నీవేల అర్పణచేయవు? వైరాగ్యమును, పరమార్థచింతయు అను రెండు మహద్భావములు హిందూదేశమున కలవు. భారతభూమి ఈరెండు భావములను హృదయమున హత్తుకొని ఉంటున్నదే మనదేశమున గల లోపములన్నియు ఉపేక్షింపఁగినవిగా ఎన్నబడుచున్నవి.

క్రీస్తు మతమునందును బోధింపబడిన మూలభావము ఇదియే! “నిరీక్షణముచేయుము! ప్రార్థనలసలుపుము, స్వర్గరాజ్యము చేరువగును” అనగా మీహృదయములను పవిత్రసంతములుగ ఒనర్చుడు; సంసిద్ధముగ ఉండుడు అని అర్థము. ఇత్తుకు ఎన్నడును నాశములేదు. క్రీస్తుమతావలంబులు మిగుల.

అంధకార నిమగ్నలైయుండిన దినములందుసయితము, క్రైస్తవులు విమూఢవిశ్వాసములందు మునిగిపోయియున్నప్పుడు సయితము, క్రైస్తవ దేశములందలి జనులు పరోపకారముల సలుపుచును, వైద్యాలయముల నెలకొలుపుట మున్నగు ధర్మకార్యముల కావింపుచును, తమ ప్రభుని రాకకై నిరంతరము నిరీక్షించుచు ఆయత్తపడుచుండిరిఅని గ్రహింపగలము. క్రైస్తవులు ఈ ఆదర్శమును అంటి ఉండునంతకాలమును వారి మతము స్థిరముగ నిలిచియే ఉండగలదు.

ఈ సందర్భమున నాకు ఒక ఊహ తట్టుచున్నది: అయ్యది స్వప్నప్రాయంపుటాశ కానోపు. ఈలోకమున ఎన్నడేని ప్రత్యక్షానుభవమునకు వచ్చునో గాదో తెలియదు. కేవల ప్రత్యక్షానుభవ వాంశములనే పట్టుకు పోకులాడుచు చచ్చుటకంటె కొన్నియెడల స్వప్నముల కోంచుటయు ఉత్తమకార్యమే. అయోగ్యములగు యథార్థాంశములకంటె స్వప్నద్యోతకములగు ఊర్జిత ధర్మములు ఉత్తమములే అగును. కావున మనము అటునంటి స్వప్నముల కాంతుము గాక.

చిత్తవృత్తులందు అనేక భేదములుఉండుట మీరు ఎఱుగుదురు గదా. మీరు ప్రత్యక్షానుభవములను మాత్రమే పాటించి, సామాన్య వివేకమును తర్కమును నమ్ముకొని' వర్తించువారలే కావచ్చును. విగ్రహములన్నను కర్మకలాపములన్నను మీకు విశ్వాసము లేకపోవచ్చును. బుద్ధిగమ్యములును, ఆరూఢములును, సుప్రసిద్ధములును అగు విషయములే మీకు కావలయును. అట్టివి మాత్రమే మీకుసంతృప్తిని ఒసగ

జాలును. సరియే. చిత్రపటములనుగాని, విగ్రహములనుగాని తమ ఆరాధనమందిరములందు ఉండుట అంగీకరింపని “పూర్వీకములు”ను, మహమ్మదీయులును కలరు. అంతకంటె రసజ్ఞుడగు వేఱొక పురుషుడు కలడు అనుకొనుడు. రేఖల విన్యాసము, వ్రాలుగీతల సొంపు, రంగులు, పూవులు, చిత్రాకృతులు వానికి అభిమానమును కొలుపును. వానికి మైనపువత్తులు, జ్యోతులు, కర్మకలాపములు తత్సాధనములగు ఉపకరణములు పూజాద్రవ్యములు భగవత్సత్త్వార్థమునకు అవశ్యకములై తోచును. మీరు కేవలము బుద్ధిపాటవముచేత ప్రాపించు బ్రహ్మమునే అతడు ఈ రూపధ్యానముచే ప్రత్యక్షము చేసికొను చున్నాడు. ఇంకను భక్తిపరాయణుడుఉండును. అతడు సదా భగవంతునిగూర్చి ప్రలాపించుచుండును. భగవదారాధనము భగవత్సంకీర్తనము తప్ప వేఱొండుచర్య వానికి గిట్టదు. మఱియు వీరి ఎవరితోడను చేరక వీరిని హేళనము చేయుచుండు దార్శినికుడు కలడు. “ఈ అవివేకకార్యములు ఏమిటి? బ్రహ్మమునుగూర్చియిట్టి యుద్రభావనలు తగునా?” అని అతడు ఖండన వాక్కులాడుచుండును.

ఎల్లఱును ఒకరినిజూచి ఒకరు నవ్వుచుండవచ్చును. కాని ప్రతివానికిని ఈప్రపంచమున అర్హస్థానము కలదు సుడీ ! భిన్నభిన్నములగు ఈమనోవృత్తులు అన్నియు, రకరకములగు ఈకర్మకలాపములు అన్నియు అవసరములే అగును. ఆదర్శప్రాయమగు మతము ఏదేని కలదు అనినచో ఆయాచిత్తవృత్తులుకల వానికి అందఱును ఉపకరించునదిగ ఉండజాలు

నంత విశాలమును ఉన్నతమునునై ఉండవలయును. అది తత్వజ్ఞునకు దార్శనిక పుష్టిని ఇచ్చునదిగ ఉండవలయును. కర్తాభిమానికి అది మహద్భూతరూప కల్పనకు అనువగు సమస్తమును చేకూర్చునదిగ ఉండవలయును. భక్తిపరాయణునకు అది భక్తిరసమును క్రోలనిచ్చునదిగ ఉండవలయును. కవినరునకు అది హృదయాకర్షకమై నవ్యతర భావసంపదను ఒడగూర్చునదిగ ఉండవలయును. అటువంటి మహోదారమౌమతమును నిర్మింపవలయునన్న, అల వివిధమతములు జననముగాంచిన ప్రాచీన తమకాలమును దాటిపోయి, ఆయామత సిద్ధాంతములను అన్నింటిని లోగొనవలసి యుండును.

మన ఆదర్శవాక్యము “స్వీకరణము”! అంతేగాని “నిరాకరణము” కాజాలదు. అనగా కేవల సహిష్ణుతయు కాదు సుదీ ! తఱచుగా సహిష్ణుత అనునది ఈశ్వర దూషణగనే పరిణమించుట కలదు. నాకు అట్టి సహిష్ణుతయందు విశ్వాసములేదు. నేను ఏల సహిష్ణుత చూపవలయును ? సహిష్ణుత అనగనే పెరవారు తప్పుత్రోవ త్రొక్కుచుండిరనియు, అయినను నేను వారిని మననిచ్చుచుంటిననియు అర్థమగును. ఎవరినేని, మీరుగాని నేనుగాని మననిచ్చువారమా? అట్లనుట భగవద్దూషణకాదా?

ఇంతవఱకు ఉన్న మతములను అన్నింటినీ నేను ఆదరించుచు, ఆయా మతావలంబుల అందఱితోడనుకూడి నేను భగవదారాధన కావించును. వారు ఏయేరీతులచేర్చునలు సలుపుదురో ఆతీరుననే నేను ప్రతిమతమును అనుసరించి ఈశ్వరోపా

సన చేతును. నేను మహమ్మదీయుని మశీదునకు ఏగుదును. క్రైస్తవుని అర్చనాలయమునకు పోయి వానితోడ శిలువ మ్రోల మోకరింతును. బౌద్ధాలయమునకు పోయి అచ్చట బుద్ధుని శరణుజొత్తును. వాని ధర్మమును పాటించును. ప్రతి వాని హృదయమునందును వెలుగుచున్న దివ్య జ్యోతిని వీక్షింప ప్రయత్నించు హిందువులతోడగూడి తపమొనరించుటకై వనములకు ఏగెదను!

ఈ పనులన్నియు చేయుటేకాక, ఇంకను భావికాలమున ప్రభవము కానున్న మతములను సంతులము స్వీకరించుటకై నాహృదయమును సంసిద్ధముగ నుంతును.

భగవంతుని విజ్ఞానగ్రంథము ముగిసినది అందుమా? లేక సంతతధారగా వాని దివ్యాదేశము ప్రకటితమగుచు పోవునందుమా? బైబులు, ఖురాను, వేదము మున్నగు పావన గ్రంథములు అన్నియు, భగవంతుని దివ్యగ్రంథమున ఒక్కొక్క ప్రకరణమే అగును సుదీ! అనంతసంఖ్యాకములగు ప్రకరణములు అందు ప్రకటితములు అగుచునే ఉండును. అందుకై ఆగ్రంథము సదా తెలువబడియే ఉండుగాక! వర్తమానమున దానిని పఠింపుచు, అనంతమగు భవిష్యత్కాలమున కొత్త ప్రకరణములకై నిరీక్షింపుచుందును. భూతకాలమున జరిగిన దానిని ఎల్ల ఆదరించి, వర్తమానకాలమున లభ్యమౌ తేజమును ఉపభోగించుచు, భావికాలమున రానున్న వెలుగును అంతటిని లోగ నుట్టకై నాహృదయ కవాటములను అన్నింటిని తెఱచియుంచెదను. గతకాలమునాటి ప్రవక్తలకు అందఱు

కును నా నమస్కృతులను అర్పింతును; ఇప్పటివారందఱకును
పండనములు ఆచరింతును; ఇకముందు ప్రభవింపనున్నవారికై
కరములమోడ్చి మ్రొక్కులిడుదును.

మతకలహములకై కాలుదువ్వుచు, శాఖాసంప్రదాయ
భేదముల కొండంతలుచేసి ఖండనములు చేయుచు, వర్ణద్వేష
ముల పురికొలిపి పోరాటముల నడపుచు, ఒరులభావముల
యెడ సహిష్ణుతచూపనోడి, తమ అభిప్రాయముల ఆవరణను
దాటి దృష్టిని సారింపనొల్లక హేళనలుచేయుచు, దురభిమాన
ముతో వర్తించు బుద్ధిమంతులు ఈ స్వాములవారి ఉపదేశా
మృతమును గోలి శాంతులై, ఉదారాదర్శముల స్వీరికంచి
వర్ధిల్లుదురుగాక!

మ॥ ఒకసూర్యుండు సమస్త జీవులకు దా శనాకొక్కడైతో
చుపో॥ లిక నేదేవుడు సర్వకాలము మహాలీలన్ నిజోత్పన్న
జ॥ న్య, కదంబంబుల, హృత్సరోరుహములన్ శ నానావిధా
నూన, రూపకుడై, యొప్పుచునుండునట్టి హరి, నేఁబ్రార్థింతు
శుద్ధుండనై.

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః.

ఓం.

విశ్వ తత్త్వ దర్శనము

అండాండము.

మన చుట్టును పుష్పములు ఎంతయో మనోహరముగా గోచరించుచున్నవి. ప్రాతః కాలమున ఉదయించు సూర్యుడు సౌందర్యమును గ్రహించుచుండును. సృష్టి మనోహరకాంతుల ప్రసరించుచుండును. ఈ విశ్వమంతయు కడు రమణీయముగ కాన్పించుచున్నది. నరుడు తాను ఈపుడమిని జనన మంది నది మొదలు ఈ సౌందర్యమునెల్ల అనుభవించుచున్నాడు. పర్వతములు ఎంతయు గంభీరములై గౌరవభాజనములై చూపట్టును. సముద్రమును చేరు కాంక్షతో కడువడిని ప్రవహించు మహా నదులును, తెఱపుకానరాని మరుభూములును, అంతులేని మహా సముద్రములును, నక్షత్ర సంశోభితసీలాకాశమును, ఇవి అన్నియు భక్తిని ఉప్పతిల్లచేయుచు మహానీయములై మనోహరములై ఒప్పుచున్నవి. ప్రకృతి అని మనము పేర్కొను సత్తాకమెల్ల మానవుని స్మృతిని దాటిన ప్రాచీన కాలము నుండియు నరుని హృదయమున అంకితమగుచునే ఉన్నది. నరుని సంకల్పమును అది పరివర్తనము గావించుచునే యున్నది. అందుకు ప్రతిక్రియగనే “ఇవన్నియు ఏమిటి ? ఎచ్చోటినుండి కల్గుచున్నవి ?” అను విచారణ బయలుదేరినది. మానవుని ఊహారచనలలో మహాపురాతనములగు వేదముల విర్మాణకాలమందు సయితము ఈప్రశ్న వెలువడియేయున్నది. “ఇదంతయు ఎందుండి పుట్టుచున్నది ? ఆస్తికతగాని నాస్తికతగాని లేక అంధకారము అంధకారమున అడగియున్న కాలమున.

వింపచేసెను? దీనిరహస్యమును ఎరింగినవారెవ్వరు?” అను శంక వెలువడెను. ఆశంకయే నేటి మన విచారణాంశము. ఈ ప్రశ్నకు లక్షలకొలందిగ సమాధానములు కూర్పబడి యున్నవి. అయినను ఇంకను కోటిపర్యాయములు ఈప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పవలసియే యుండును. ఇట్లనుటచేత పూర్వపు సమాధానములు అన్నియు వ్యర్థములయ్యెనని భావముకాదు. ఈప్రశ్ననుగూర్చి వెలునడిన ప్రతి సమాధానమునందును కొంతసత్యము ఇమిడియే యున్నది. కాలక్రమమున ఈ సత్యము బలమును కూర్చుకొనుచు పోవుచున్నది. ఈ ప్రశ్నకు భారతదేశతాత్త్వికుల గ్రంథములనుండి నేను సంగ్రహింపజాలిన సమాధానమును ఆధునిక విజ్ఞానమునకు అనుసరణముగా ఇప్పుడు మీయెదుట తెలుప ప్రయత్నింతును.

ప్రశ్నలలోనికెల్ల అత్యంతము పురాతనమగు ఈ ప్రశ్న యందలి కొన్ని అంశములు ఇదివఱకే పరిష్కారము చేయబడియున్నవి. అందు మొదటివిషయము- “అస్తికతగాని నాస్తికతగాని లేనికాలము ఒకటి కలదు” అనుట. అనగా ఈ విశ్వము లేనికాలము కలదు. సరస్సులు మహాసముద్రములు గలిగినదులు పర్వతములు పట్టణములు గలిగి, పల్లెలుగలిగి మఱియు నరసంఘములు జంతుసంతానములు వృక్షవర్గములు పక్షి జాతులు ఎన్నేనిగలిగి, ఈ గ్రహములు ఈ జ్యోతిర్మండలములు ఇంతేల సృష్టియందలి చిత్రవిచిత్రవస్తు జంతుజాలమంతటి తోను చెన్నారు మన భూమాతయేలేని కాలము సంయతము

కలదట! ఈమాట తథ్యమేనా? దీనిని ఎటుల పరిష్కారము చేయగలిగిరో కనుగొన యత్నింతము. చుట్టును మనుజునకు కాన్పించు ఈ ప్రకృతియొక్కో తత్త్వము ఎట్టిది? ఒక మొక్కను ఉదాహరణముగ తీసికొందము. ఒకగింజను నేలలో పెట్టుదము. కొంతకాలమునకు ఒక మొలక తలచూపి, నెమ్మదిగా పైకి వెడలుచున్నది. ఇంకను పెరిగి పెరిగి మహావృక్షమగుచున్నది. తుదకు అది చుట్టును నింజనులతో ముగులును. ఇట్లొకచక్కము ఏర్పడుచున్నది. అది నింజనుగఱి బయలుదేరినది; చెట్టైనది; తుదకు విత్తురూపమున అస్తమించినది. ఒక పక్షిని జూడుము. అది ఒక గ్రుడ్డునుండి పుట్టును. కొంత కాలము జీవించును; మరణించును. కొన్నిగ్రుడ్లను తనవెనుక విడిచిపోవును. అవి ముందు రాబోయే పక్షులకు బీజములై ఒప్పుచున్నవి. మృగముల విషయమును ఇట్లేయున్నది. నరుని విషయమును ఇట్లే కాన్పించుచున్నది. సృష్టియందలి ప్రతిదియు ఏదో బీజమునుండి యేదో అంకురమునుండి అనగా ఏదో ఒక సూక్ష్మతరరూపమునుండి బయలుదేరి క్రమముగా స్థూలతర రూపముల తాల్చి ప్రవర్ధనమౌను. ఆ విధముగా కొంతకాలము గడపి తీరిగి మొదటి సూక్ష్మతర రూపమునకు మరలి అంతరించును. రమణీయమగు సూర్య కిరణమునకు నాట్యరంగమై ఒప్పు వర్షబిందువు సముద్రము నుండి ఆవిరి రూపమున పైకి లాగబడుచున్నది. గాలిలో ఊర్ధ్వముగా పోయిపోయి, అచ్చట నీరుగామారి, వర్షబిందు రూపము తాల్చి నేలరాలుచున్నది. మరల అది ఆవిరిరూప

మును తాల్చుచు. ప్రతి జిహ్వో ముడుచుట్టును కాన్పించు ప్రతి
 నస్తుప్రను ఇట్లే వర్తింపజూచును. ఈ మహాపర్వతములు
 హిమప్రవాహములయొక్కయు నదులయొక్కయు రాపిడికి
 లోనగుచున్నవి. ఆరాపిడివలన నెమ్మదిగనైనను తప్పక
 నలియగుచుండును. ఈ జలధారలు పొనిని పొడిచేసి, యిసు
 కగ మార్చి, సముద్రములోనికి లాగికొనిపోవును. సముద్ర
 గర్భమున ఈ యిసుక పొటలు పొటలుగా పేరుకొనును;
 గట్టిపడి శిలాకృతిని తాల్చును. క్రమక్రమముగ ఇవి కొండ
 లుగ ఏర్పడి భావిసంతతినానికి మఱల పర్వతములదూపమున
 ప్రత్యక్షమగును. మరల మరల అవి నలిగి పొడియైపోవలసియే
 డుండును. ఇట్లు ఈ చక్రము తిరుగుచుండవలసినదే. ఇసు
 కనుండి మహాపర్వతములు ప్రభవించును. అవి తిరిగి యిసు
 కగ మారుచుండును. ప్రకృతియొక్క ఆధ్యంతములు ఒకే
 తీరున పఱగుట సత్యము అగునేని—(మన అనుభవమున
 దీనికి భిన్నత్వము గోచరింపకుటలేకుండ) —ఒక్కచిన్న యిసుక
 రేణువుయొక్క సృష్టియందు వర్తించు విధానమే, మహత్తర
 ములగు సూర్యగోళములయు, తారకలయు, ఈ విశ్వము
 అంతటియొక్కయు సృష్టిలో అనువర్తించుననుట తథ్యమయ్యె
 నేని, అణువునందలి నిర్మాణమును అనుసరించి విశ్వమంతటి
 యొక్క నిర్మాణమును పఱగునెడల, ఈ అఖిలవిశ్వమును
 ఒకే నియమముతోడ నిర్మింపబడియుండుట నిజమగునెడల,
 ఇంక వేదములు ఘోషించురీతిని “ఒక్క మృత్పిండముయొక్క
 తత్త్వమును తెలిసికొంటిమా విశ్వమనబడు మృత్తికరాశి అంత

టియొక్కతత్త్వమును తెలిసికొనినట్లే” అగును. ఒక్క చిన్న మొక్కను తీసికొని దాని జీవనరహస్యమును కనిపెట్టితిమా విశ్వమునంతను గ్రహింపగల్గుదుము. ఒక్క యిసుక రేణువు యొక్క గుట్టు తెలిసినయెడల విశ్వముయొక్క గుట్టంతయు తెలిసిపోవును. ఈసూత్రమునే ఒక కల్పమునంతటికిని అనువర్తింపజేసినయెడల సమస్తమునకును ఆద్యంతదశలు దాదాపుగా ఒకేతీరున నుండునని సులభముగ గ్రహింప గలుగుదుము గదా. ఇసుకనుండి కొండలుపుట్టి తిరిగి యిసుకగ మారుచున్నవి. నదులు ఆవిరిమూలమునపుట్టి మరల ఆవిరి అగుచున్నవి. చెట్లు గింజలవలన ఉద్భవమయి తుదిని గింజలుగా అంతమొందుచున్నవి. నరజీవి నరజీవకణమునుండి ఆవిర్భవించి, కడపట నరజీవకణమునందే అంతము గాంచును. నదులు నక్షత్రములు గ్రహములు అన్నియు ఒక సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమగు వాయురూపమునుండి కలిగినవే. దీనినుండి మనము నేర్చుకొనవలసినదేమి? ఈదృశ్యమగు స్థూలరూపము యేదో ఒకదాని ఫలితమనియు, సూక్ష్మతరరూపమున దీనికారణము ఉండియుండుననియు నేకదా! వేలకొలది సంవత్సరములకు పూర్వము తత్త్వశాస్త్రములకు మూలపురుషుడగు కపిలమహర్షి విలయము అనగా కార్యరూపమున గోచరించునదే తిరిగి కారణరూపమును పొందుట అని రుజువుచేసియున్నాడు. ఇక్కడనున్న యీబల్లను నాశనము చేసినయెడల అది తనకు మూలలకారణమైన సూక్ష్మతరరూపమును తిరిగి పొందును. అనగా ఏ అణువుల సంఘాతము మనమిప్పుడు బల్లఅనిపిలుచు

దున్నట్టి ఆకారముగ ఏర్పడెనో, ఆ రేణువులు తమస్వరూపమును తాల్చుననుట. ఒకమనుష్యుడు మరణించునప్పుడు తాను ఏభూతములతో ఈ శరీరమును కూర్చుకొనెనో ఆ భూతములు తమతమ స్వస్వరూపములను తిరిగిపొందును. ఈభూమి నశించునెడల దానికి ఈరూపమును ఒసగిన భూతములు స్వస్వరూపములను తిరిగిపొందును. విలయము అనగా ఇదియే. కార్యము తిరిగి కారణరూపమును పొందుటే. కాబట్టి కార్యము అనునది, అనగా ఫలితముగా ఏర్పడినది, మొదటికారణమే అనియు, వేఱుకాదనియు దెలిసికొనుచున్నాము. కారణమే వేఱొక ఆకారముపొంది, కార్యమై కానిపించును. ఈ అద్దము అనునది కార్యము. దీనికి కారణమున్నది. ఆ కారణమే కార్యముగు అద్దము రూపమున వ్యక్తము అగుచున్నది. కొంతభౌతికపదార్థమును నిర్మాణకుని హస్తములందలి నేర్పరితనమును కూడి మనమిప్పుడు అద్దము అని పిలుచు రూపము ఏర్పడుటకు “ఉపాదాన” “నిమిత్త” కారణములు అగుచున్నవి.

శిల్పిహస్తమునందలి కౌశలము ఈ అద్దములో ఆశ్లేషశక్తిరూపమున అనగా అంటుకొనియుండు శక్తియొక్క రూపమున ఉన్నది. అది లేనియెడల ఈ అద్దమునందలి రేణువులు అన్నియు వేనికి అవి విడిపోవును. కాచము అను పదార్థమును ఈ అద్దమం దున్నది. సూక్ష్మతరములగు ఆశ్లేషశక్తియు, కాచరేణువులును కూడి, క్రొత్తగతాల్చిన దృశ్యరూపమే ఈ అద్దము. ఈ అద్దమును భిన్నముచేసినయెడల దానియందలి

అశ్లేషశక్తి వెడలిపోయి, తన పూర్వరూపమగు అవ్యక్తతత్త్వమున జేరుకొనును. దీనియందలి కాచరేణువులును తమ స్వరూపమును పొంది నిలిచియుండును. అవి తిరిగి ఇంకొక నూతనాకృతిగ ఏర్పడ చూచుచుండును.

కావున కార్యము తనకారణమునుండి భిన్నమగునది. కాదు అని తెలిసికొనగలము. ఈ కార్యము కారణముయొక్క ప్రతిరూపమే. అనగా కారణముయొక్క స్థూలతర ఆకారమే. ఇక చెట్లు, మృగములు, మనుజులు, అని మనము పేర్కొను వేర్వేరు రూపములన్నియు లేచుచు పడుచు, అనంతముగా పునఃపునరావృత్తిని పొందుచున్నవని తెలియగలము. బీజము నుండి చెట్టువచ్చును. చెట్టునుండి బీజము కలుగును. అది తిరిగి చెట్టురూపమును తాల్చును. ఇట్లే జరుగుచుండును. దీనికి అంతములేదు. నీటిచుక్కలు పర్వతసానువులంబడి దొర్లుచు పోయి సముద్రమున చేరుచుండును. అవి తిరిగి ఆవిరి రూపమున పైకి లేచును. పర్వతములపైని వర్షరూపమునబడి, యింకొకసారి సముద్రమున చేరును. ఈ రీతిగా ఇవి లేచుచు పడుచునుండ ఒక చక్రము ఏర్పడును. ఎల్లజీవులును ఇట్లే వర్తించుచున్నవి. మనము చూడజాలునట్టియు తాకగలట్టియు విననోపునట్టియు ఊహచేయునట్టియు సమస్తము ఇట్లే వర్తింతుచున్నది. నరుని శరీరమందలి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలవలె, మన తెలివికి గోచరించుచు సర్వమును ఇదేరీతిని వర్తించుచున్నది. అలలు లేచుచు కుంకుచు మరల లేచుచు కుంకుచు ఉండు తీరున సృష్టియందుగల సర్వమును వర్తించుచుండును. పైకి

లేచు ప్రతితరంగమును అంటి ఒక పల్లమును ఏర్పడును. ప్రతి పల్లమునకు అనుసరణముగ ఒక అల యేర్పడును. ఏకైక ధర్మమును అనుసరించి నడచుటంజేసి యీజగమును అంతటిని ఒక్కవ్యక్తివస్తువుగ భావించుమేనియు ఈ నియమము చెల్ల తగియే ఉండును. ఈ జగత్తు అంతయుకూడ తన కారణరూప మును ఎప్పుడో తిరిగి పొందవలసియే ఉండును. సూర్యుడు చంద్రుడు నక్షత్రములు భూమి శరీరము మనస్సు మఱియు ఈ విశ్వమునగల సర్వమును సూక్ష్మతరములగు తమ తమ కారణరూపములను మరల పొందవలసినవే; అదృశ్యములు కావలసినవియే; అనగా విలయమును పొందవలసినవే. కాని ఆ సూక్ష్మతరాకారమునందు అనగా తమ కారణస్వరూపమున నిలిచియే ఉండును. ఈ సూక్ష్మాకారములు తిరిగి కొత్త ప్రపంచములు కొత్త సూర్యులు కొత్తచంద్రులు కొత్త నక్షత్రములు ఐ స్థూలరూపములను తాల్చి బయల్పడగలవు.

ఇవి కురీతిగ లేచుచు పడుచు ఉండుటను గూర్చి మఱొక రహస్యమును గ్రహింపవలయును. విత్తు చెట్టువలన కలుగుచున్నది. అది తిరిగి తక్షణమే చెట్టుకాదు. కొంత కాలము నివృత్తిపూని నిలిచియుండును. అనగా సూక్ష్మతర దశయందు అవ్యక్తరూపమున ఉండును. ఆవిత్తు భూమిలో ఉన్నప్పుడు కొంత పనిచేయును; కొన్ని విభాగములుగ విడిపోవును; విచ్ఛిన్నమగును అని చెప్పవచ్చును. ఇట్లు అది విచ్ఛిన్నమగుటనుండియే నిర్మాణకర్మ ప్రారంభము కావలసి యుండును. అదేరీతిని విశ్వమంతయును అదృశమై అవ్య

క్షమై సూక్ష్మాకారమును తాల్చి కొంతకాలము గడపవలయును ఆ దశనే “విలయము” అందురు. దానినుండియే నూతన “ఆవిష్కరణము” రావలసియుండును. ఇట్లొకసారి విశ్వము అంతయు నిమ్నదశను పొంది, సూక్ష్మతరమగు అవ్యక్త దశయందు కొంతకాలము గడపి, తిరిగి బహిర్గతమై దృశ్యమగు కాలము వచ్చును. ఈ కాలమును “కల్పము” అందురు. ఆధునికులకు ఈ సందర్భమున ఒక క్లిష్టముగు శంక వొడచుచున్నది. సూక్ష్మాకారములు చాల నెమ్మదిగ వివృతిని (వికాసమును) పొందుచు క్రమక్రమముగ స్థూలతరాకృతులను తాల్చుచుంటు మనము ఎఱుగుమము కార్యకారణములు అభిన్నములనియు, కారణముయొక్క రూపాంతరమే కార్యమనియు గ్రహించితిమి. కావున ఈ విశ్వమంతయు శూన్యమునుండి కలిగెను అనజాలము. కారణములేక యేదియు ఉద్భవము కాజాలదు. కారణమే రూపాంతరమును పొంది కార్యమగుచుండును.

అటులైనచో “ఈవిశ్వమంతయు దేనినుండి ఉద్భవించుచున్నది? దేనినుండి యీ నరరూపముగల్గుచున్నది?” అనిన “తత్సూర్యమున ఉండియున్న సూక్ష్మతరాకృతినుండి” అనవలయును. దేనినుండి చెట్టుపుట్టుచున్నది?— విత్తునుండియే కదా! ఈచెట్టంతయు ఒకవిత్తునందు ఇమిడియున్నది! అది బహిర్గతమై దృశ్యరూపము దాల్చును. అదేరీతిని విశ్వమంతయు సూక్ష్మతరాకృతినున్న తన స్వస్వరూపమునుండియే వెలువడి వచ్చి, యీవ్యక్తరూపమును తాల్చినది అనవలయును. మరల

ఇదెప్పుడో తనసూక్ష్మతరాకృతిని పొంది, ఆపిమ్మట తిరిగి స్థూలతరదృశ్యరూపమును తాల్చును. కావున సూక్ష్మాకృతులు క్రమేణ స్థూలతరాకృతులను తాల్చుచు, అట్లొక అవధిని చేరి, ఆహద్దును చేరిన అనంతరము వెనుకకు తిరిగి సూక్ష్మతరాకృతులను పొందుచుండును. ఈతీరున సూక్ష్మతరాకృతులు స్థూలతరాకృతులుగా మారుచు పోవుటను, అనగా తమతమ అవయవస్ఫూర్తిని కూర్చుకొనుచు పోవుటను, ఆధునికులు “పరిణామము” అనుపేర వ్యవహరించుచున్నారు. ఇదంతయు సత్యమే; నిస్సందేహముగా సత్యమే. ఇది మనము అనుభవపూర్వకముగ గ్రహించుచున్న విషయమే. వివేకవంతుడు ఎవడును పరిణామవాదులతో తగవులాడబోడు. కాని మనము ఇంకను పైవిషయము ఒకటి గ్రహించవలసిన వారముగ నున్నాము. ఇంకొక అడుగు ముందుకు పోవలసియున్నారము. అదేది? ఆ “పరిణామము” అనెడు “వివృతి” తత్పూర్వపు “సంవృతి” నుండి రావలసియుండు నని గుర్తింపవలెను. విత్తు చెట్టునకు జనకస్థానమగును అనుట సరియేకాని మున్నొకచెట్టు ఆవిత్తునకు జనకస్థానమై వెలసెనుఅని గ్రహించవలయును. పెద్దచెట్టు సూక్ష్మరూపముననున్న విత్తునుండివచ్చుచున్నది. సరే! ఆవిత్తు, పూర్వము ముడుచుకొనిపోయిన అనగా ‘సంవృతిని’ పొందిని ఒక పెద్దచెట్టుయొక్క రూపాంతరమే సుడీ! ఈ అండాండము అంతయు సూక్ష్మతరాకృతిని పొందిన బ్రహ్మాండమే అనదగు వేఱొక అండాండమందు ముడుచుకొని ఉండియున్నదే. నరరూపముగ వికాసమును పొందు చిన్నజీవకణము (శుక్ల

బిందువు) 'సంవృతి' తాల్చిన ఒకనరుడే సుడి! ఆతడే తిరిగి 'వివృతి'పొంది, నరరూపమున ప్రత్యక్షమగుచున్నాడు. ఈవిషయమును స్పష్టముగ గ్రహించినయెడల "పరిణామవాదుల"తో మనకు వైరమేలేదు. ఏలయందురా, వారు ఈ అంశమును అంగీకరించినయెడల, వారు మతవిధ్వంసకులగుటకు మాకుగ, మతమునకు ఎంతయు బలమును కూర్చువారే అగుదురు.

సరే! శూన్యమునుండి ఏదియు రాజాలదు అనుట రుజువైనది. ప్రతిదియు అనాదికాలమునుండియును ఉన్నదే అనవలయును. ఇంకను అనంతకాలము ఉండబోవునదియే. కాని, దానిగతి పరంపరగా సంభవించుచుండు నిమోన్నతదశలను పొందుచు, తరంగపు నడకవలె జరుగుచుండును; సూక్ష్మతరరూపములతో వెనుకకు పోవుచు, స్థూలతరరూపములతో ముందుకు వచ్చుచు ఉండును. ప్రకృతియందు ఎల్లెడలను సంవృతియు వివృతియు నిరంతరము సంభవించుచునేఉండును. అత్యంత తుద్రీజీవి మొదలుకొని ఉత్తమోత్తముడగు సిద్ధపురుషుని వఱకును నడుమను కలుగు పరిణామపరంపర అంతయు ముందు ఒకదానియందు సంవృతిపొంది నిగూఢమై ఉండవలయును. ఆసంవృతి దేనిది? అను శంక బయలుదేరును. ఏది సంవృతి పొందినది? బ్రహ్మాండమే అందుమేని "అట్లనుట సరికాదు" అని పరిణామవాది అడ్డుపెట్టును. ఎందువలననో చూతము. "బ్రహ్మము చిద్రూపము అందురుగదా! 'పరిణామ' యాత్రయందు చాలదూరము గడచినమీదటగాని తెలివిఅనునది కాన్పించుటలేదు. నరునందును కొన్నిఉత్తమజాతి జీవులందును

మాత్రమే తెలివి గోచరించుచున్నది. మఱియును ఈ తెలివి ఉత్పన్నమగుటకు లక్షలాది సంవత్సరములు పట్టును.” అని వానివాదము. ‘పరిణామ’వాది చెప్పు ఈ ఆక్షేపణ మనసిద్ధాంతమును బాధింపదని ఇప్పుడే తెలిసికొనగలము. చెట్టు విత్తునండి పుట్టి తిరిగి విత్తునందు ముగియుచున్నదిగదా. ఈ యెడ ఆదియు అంతమును ఒక్కటే అగుచున్నవి. ఈ భూమి తన ‘ఉపాదానకారణము*’ నుండి వెలువడి తిరిగి దానిలోనే విలీన మగుచున్నది. కాన ‘ఆది’ తెలిసిన యెడల ‘అంతమును’ తెలిసినట్లే అగుచున్నది. మఱియు ‘అంతము తెలిసినచో ‘ఆదియు’ తెలిసెను అనవచ్చును. అట్లయినచో చిన్న ఏకకణజీవి మొదలు ప్రపూర్ణతనందిన నరసత్తముని వఱకునుగల అవస్థాంతరములు అన్నియు గమనించిన యెడల అవన్నియు కూడి ఒక్క జీవయాత్రయే అగును. తుదిని పరిపూర్ణుడగు నరసత్తముడు కానవచ్చుచున్నాడు. ఆదిని సయితము అతడు ఉండియే తీరవలయును. కాబట్టి ఆయెకకణ జీవి ఈ మహావిజ్ఞాన సంపన్నుడగు పురుషుని సంవృతరూపమే ఐ యుండవలయునుగదా ! మీకు అది సుస్పష్టము కాక పోవచ్చును. కాని ఆ సంవృత్తజ్ఞానరాశియే ఇప్పుడు ప్రపూర్ణుడై వెలయు నరసత్తముడు అగువఱకును వివృతిని పొందుచు వచ్చినది అనవలయును. గణితశాస్త్రానుగుణ్యముగ ఈ అంశమును రుజువు చేయగలము. మొత్తముమీద శక్తి రాశి

* ఒకవస్తువు ఏపదార్థముతోడ ఏర్పడుచున్నదో ఆపదార్థము ఉపాదానకారణము. కంకణమునకు బంగారము ఉపాదానకారణము

శాశ్వతముగ ఒక్కటై హెచ్చుతగ్గులు లేక ఉండునను శాస్త్ర సిద్ధాంతము సత్యము గదా. ఒక యంత్రమునందు ముందుగా పెట్టి యుండని చేనినిగాని ఆ యంత్రమునుండి పొంద జాలము అనుట నిజము. ఒక యుంజనునుండి మనము పొందజాలు కర్మ (పని) అంతయు బొగ్గు నీరు రూపమున దానియందు ఉంచినంతయే అగును, కాని యిసునుంతయు హెచ్చుగాని తగ్గుగాని కాజాలదు. నేను ఇప్పుడు చేయజాలు పనియంతయు గాలి అన్నము మొదలగు రూపములతో నాయందు ఇడు దానికి సరిపోవలసినదే. ఏమి జరుగును అనగా, రూపాంతరము లేక వ్యక్తీకరణము మాత్రమే. ఈ విశ్వముయొక్క సంపదను గణితము వేయునప్పుడు ఒక్కనలుసు జడపదార్థమునుగాని ఒక్కతులము శక్తినిగాని కల్పన చేయజాలము. మఱియును అందున్న ఒక్కనలుసు పదార్థమునుగాని ఒక్కతులము శక్తినిగాని తొలగింపజాలము. “సరే! తెలివి అనునది ఎక్కడిది? అది యేకకణజీవియందులేదే. ఎప్పుడో ఒక్కప్పుడు అది హఠాత్తుగ శూన్యమునుండి రావలసినదే అనిన, అది వెట్టిమాటగదా! కాని ఇప్పుడు తేలిన పర్యవసానము ఇది ప్రపూర్ణనరసత్తముడును ముక్త పురుషుడును, దివ్యత్వమును సాధించిన మానవాగ్రణియు ప్రకృతిబంధముల చాటిపోయి సర్వమునకు అతీతుడై తరించినట్టియు, జననమరణ ద్వారమున ఇంక పరిణామపరంపరయందు తగులనట్టియు, క్రైస్తవులచేత “క్రీస్తు పురుషు” డనియు, బౌద్ధులచేత “బుద్ధ భగవానుడ”నియు, యోగిజనముచేత ‘జీవన్ముక్తు’డనియు,

పిలువబడు మహనీయుడగు పురుషోత్తముడు, ఈ “పరిణామ పరంపర”కు అనగా “వివృతి” వరుసకు ఒక కొనయందు ఇప్పుడు నిలుచువాడై, రెండవ కొనయందు తానే ఒక యేక కణజీవిగా పూర్వము ఒకప్పుడు “సంవృతి”ని పొంది నిలిచి యుండెను అనవలయును.

ఈ వాదమును అండాండమునకు అంతటికిని అనువర్తింప చేసితిమేని జగత్తునకు ఆదికారణమును సృష్టికర్తయు అగు మనతర విజ్ఞానరాశి కలదని తేలును. మానవునకు ఈ జగత్తును గురించి లభించిన అత్యంతసిద్ధభావన ఈ ‘జ్ఞానరాశి’యే. ఒక భాగమునకును మఱొక భాగమునకును అనుసంధానముం గూర్చునది ఈ జ్ఞానరాశియే. ప్రాచీనులు సృష్టిసిద్ధాంత రూపమును ప్రకటనము చేయ ప్రయత్నించి సూచించినది ఈ “విజ్ఞానరాశి”నే. కావున సర్వమునకు మూలాధారము విజ్ఞానమే. ఆదిని ఈ విజ్ఞానము “సంవృతమై” ఉండును; తుదిని “వివృతి”ని పొంది చూపట్టును. ఈ విశ్వమున చూపట్టు విజ్ఞానరాశి మున్ను సంవృతినంది ఇప్పుడు వివృతినందుచున్న విశ్వవిజ్ఞానరాశియే. ఈ విశ్వవిజ్ఞానరాశినే మనము భగవంతుడు అనుచున్నాము. దానినే మీరు ఇంకేపేరు పెట్టియైనను పిలువుడు. ఆదిని ఈ విశ్వవిజ్ఞానరాశికలదనుట స్పష్టము. ఈ విశ్వవిజ్ఞానరాశి సంవృతమగుచు వివృతమగుచు ఉండును. ప్రపూర్ణుడై తేజరిలు కీర్తి పురుషుడును, బుద్ధపురుషుడును అగు వఱకు “వివృతి” చెందుచుండును. పిమ్మట అది తన కారణరూపమును తాల్చును. మన మత గ్రంథములందు అన్ని

టను అందునలననే, “భగవంతునియందె జనించుచు, వాని
యందె చరించుచు, వానియందె, లయమందుచు ఉండుమ”ని
వక్కాణింపబడుట. మనము భగవంతునిలోనుండి వెలువడి
వచ్చి, తిరిగి భగవంతులోనికి చొచ్చుచుండుము అని సర్వ
మత గ్రంథములును బోధించుటకు కారణము ఇదియే.
నేదాంత పరిభాషను చూచి వెలుగుపడకుడు. పరిభాషాపద
ములకే భీతిచెందుదురేని మీరు తత్త్వవినులు కానోపరు.
అనంతమగు ఈ “విశ్వవిజ్ఞానరాశి”నే మత శాస్త్రకర్తలు
“భగవంతుడు” అని పేర్కొనిరి.

“భగవంతుడు భగవంతుడు అనుచు తాతలనాటి పద
మునే పల్కును నీవేల వాడుచున్నాడవు” అని నన్ను అనేకులు
ప్రశ్నించుచుందురు. మనము ప్రయోగించు శబ్దములలో
ఇది శ్రేష్ఠతమమైనది. అంతకుమించిన శ్రేష్ఠతరపదము కాన
రాదు. మన ఆశయములు, మన యిష్టితములు, మానవకోటి
ఆనందము, సర్వమును ఆ శబ్దమునందు కేంద్రించి ఉన్నవి. ఆ
శబ్దరాజమును మనము ఈనాడు మార్చివేయుట సుసాధ్యము
కాదు. ఇటువంటి శబ్దములను వానిభావమును బాగుగ అను
భవమునకు తెచ్చుకొని, వాని అర్థమును పూర్ణముగ గ్రహించిన
ఋషులు మొదట కల్పనచేయుదురు. అవి సంఘమున వాడుక
లోనికి రాగా రాగా పామరజనులును వానినే వాడుకచేయు
చుందురు. అందుచేత వాని అర్థమును వాని మహిమయు
కొంతచెందవచ్చును. “భగవంతుడు అను పదము నరుని
స్మృతికిమీరిన బహుపురాతన కాలమునుండి వాడుకలో

ఉన్నది. సనుష్టిని విశ్వోత్పత్తిగాని అంతయు ఈ శబ్దమువలన సూచితమగును. అత్యుత్తమమును అత్యంతపావనమును అగు సర్వమును ఈపదము స్ఫురింపజేయును. ఎవడో ఒక పిచ్చి వాడు తగదని తగవులాడినంతమాత్రాన మనముదానిని లాగి పారజేయవలయునా? ఇంకొకడు వచ్చి “నామాటను స్వీకరింపుడు” అనిచెప్పును. మరల ఇంకొకడు వచ్చి “నా మాటను గైకొనుడు అనిచెప్పును. ఇట్టి పిచ్చివాండ్రుమాటలకు అంతముండదు. వానిని ఆమోదింతుటకన్న మీరు ఈ పురాణపదమునే ప్రయోగించుచుండుట శ్రేయము. అయినను దీనిని ఇప్పుడు ఆవరించియున్న మూఢభావములను తొలగించి, సరియైన భావమును గ్రహించి, ఈ ప్రాచీనశబ్దమునే సార్థకముగ అనుభవమునకు దెచ్చుకొని ఉపయోగముచేయుచుందుగాక. సంసర్గముయొక్క మహిమను మీరు కనిపెట్టియుంటిరేని గంభీరమును ప్రభావాన్నితమును అగు నిట్టి శబ్దముల మహిమ మీకు తెలియజచ్చును. ఈ పదములను లక్షల కొలదిజనులు ప్రయోగించి సంభావించియుండిరి. అత్యున్నతములును శ్రేష్ఠతమములును అగు భావములను వానియందు అనుసంధానముచేసి యుండిరి. వివేకజనకమగు సర్వమును ప్రేమాస్పదమగు అఖిలమును, మానవ ప్రకృతియందుగల గంభీరమును ఘనమును అగు సకలమును, ఈ శబ్దములందు ఇముడ్చబడియున్నది. ఇట్లు అనుసంధింపబడిన పవిత్రభావములకు సంజ్ఞలై పఱగు శబ్దములను ఇప్పుడు త్రోసివేయుట పొసగదు. భగవంతుడు ఈ వ్రపంచమును సృజించెను అని

చెప్పుట మాత్రాన సర్వమును మీకు నేను వ్యక్తము చేయజూచినయెడల మీకు ఏమియు అర్థమేకాజాలదు. అయినను ఎంతయో పెనుగులాడియు మనము ఆ యననే, ఆ పురాణ పురుషునే, ఆ పరాత్పరునే, ఆశ్రయింపవలసిన వారము అగుచున్నారము.

జడపదార్థము అనుడు, సంకల్పము అనుడు, శక్తి అనుడు విజ్ఞానము అనుడు మఱి యిట్టి ఏపేరుతోనైన పెట్టి పిలువుడు, అలవిశ్వశక్తిదాల్చు ఈ రూపములన్నియు ఆవిశ్వ విజ్ఞానరాశియొక్క వ్యక్తరూపములు మాత్రమే అగును. దానినే మనము ఇక పరమాత్మఅను నామముతో వ్యవహరింతుముగాక! మీరు చూచునట్టియు స్పర్శించునట్టియు ఆలకించునట్టియు ఇంతేల ఈజగత్తు అంతయు వానిసృష్టియే; ఇంకను కొంచెము నిర్దుష్టముగ చెప్పుచో సర్వమును వాని 'అవిష్కృతి' (బహిర్గతస్వరూపము) అనవలయును; ఇంకను నిర్దుష్టముగ వచింపనెంచుచో, ఈసర్వమును పరమాత్మయే అనవలయును. సూర్యునివలె ప్రకాశించునదియు, తారలవలె మెఱయునదియు ఆయనయే. మన భూదేవియు ఆయనయే. మహాసముద్రమును. ఆయనయే. వర్షరూపమున చల్లగ వర్షించునదియు ఆయనయే. మనము శ్వాసించు వాయువు ఆయనయే. శరీరమునందు శక్తి రూపమున ప్రకటితమగునదెల్ల ఆయనయే. శబ్దించువాక్కు ప్రసంగించు పురుషుడునుకూడ ఆయనయే. ఇచ్చోటకూర్చుండి వినునదియు ఆయనయే. నేను నిలుచు పీఠమునైతము ఆయనయే. మీ ముఖముల జూచుటకై నాకుతోడ్పడు వెలుతురు

ఆయనయే, ఆయనే యీ పర్వతమును! ఆ ఆత్మయే యీ జగమునకు (1) ఉపాదానకారణమును (2) నిమిత్తకారణమును కూడనై ఉన్నాడు. చిన్నజీవకణమున సంవృతి నంది యుండునది ఆయనయే. రెండవకొనను వివృతినంది పురుషోత్తముడై చూపట్టునదియు ఆయనయే. క్రిందికిపోయి అతిదీనముగ అణువునందు అణగియుండునది ఆయనయే. మఱియు ఆయనయే నెమ్మదిగ తనమహిమను ప్రకటనముచేయుచు తుదిని తనను తానె చేరును. ఈ బ్రహ్మాండముయొక్క రహస్యము ఇదియే. నీవ పురుషుడవు నీవ స్త్రీవి; నీవ యశావనోద్రేకమున ధీరత్వమున తిరుగాడునది; కట్టపై ఊతగొని తడబడుచు నడయాడుముసలివి నీవ. నీవు సర్వోపగతుడవు; ఓప్రభూ! సకలమును నీవ. ఈ బ్రహ్మాండ తత్వమును గూర్చి నరునిబుద్ధికి తృప్తి నొసగజాలు వివరణము ఇది ఒక్కటేకలదు. వేయేల! మనము ఆ బ్రహ్మమునందు జనించుచున్నాము; ఆ బ్రహ్మమునందే చరించుచున్నాము; మఱియు ఆ బ్రహ్మమునందే లయమును పొందుచున్నారము.

2 పిండాండము.

సహజముగ నరునిహృదయము వెలుపలికి చనుటకై అనగా శరీరమును దాటి యింద్రియములద్వారమున బయటకు

“అత్మేవాఽధస్తాత్, ఆత్మోపరిష్టాత్, ఆత్మాపశ్చాత్ ఆత్మ పురస్తాత్, ఆత్మాదక్షిణతః, ఆత్మో తరతః, ఆత్మేవేదంసర్వం, ఆత్మేవేద మమృతమిదం, బ్రహ్మేదంసర్వం, ఏతద్బ్రహ్మతత్సర్వం”

“ఆత్మయేక్రిందుగను, ఆత్మయేమీదుగను, ఆత్మయే, షేనుకగను, ఆత్మయే ముంచుగను, ఆత్మయే దక్షిణముగను, ఆత్మయే ఉత్త

పోవుటకే కోరునో అనునటుల తోచును. కన్ను చూడగోరును చెవి వినగోరును. అట్లే యింద్రియములన్నియు బాహ్యప్రపంచమును స్పృశింపగోరును. స్వభావసిద్ధముగనే ప్రకృతిసౌందర్యములును ప్రకృతిమహిమలును మొదట నరునిదృష్టిని ఆకర్షించినవి. నరునిహృదయమున ప్రప్రథమమందు జనించిన ప్రశ్న ఈ బాహ్యప్రపంచమును గురించియే. దాని రహస్యమును ప్రకటించుకొంటే ఆకాశము, నక్షత్రములు, గ్రహములు, భూమి, నదులు, పర్వతములు, సముద్రము మొదలగు వానిని గూర్చిన విమర్శనలు సాగినవి. ఈ బాహ్యప్రపంచమునందలి ప్రతిదానిని ఆశ్రయించి, జ్ఞానపిపాసియై దేవులాడిన మానవ హృదయము, మొదట యెట్టి ప్రయాసపడెనో అనువిషయమును గూర్చి అన్నిమతములును సూచనగ దెల్పుచునే యున్నవి. నదీదేవత ఒకటి, అకాశదేవము ఒకటి, మేఘాల దేవుడు ఒకడు, వానల వేల్పు ఒకడు—ఇట్లు ఎందఱో ఉండిరి. దృశ్యజగమునగల ప్రతిదియు, ప్రకృతిశక్తులు అనబడెడు సర్వమును రూపకల్పనము చేయబడి, నరాకృతులను తొల్చి, యిచ్చాస్వరూపములుగనో, దైవతములుగనో, స్వర్గమునుండి దిగినచుట్ట దేవదూతలుగనో, భావన చేయబడెను. ఈ అన్వేషణము లోతునకు పోయిన కొలదిని ఈ బాహ్యమూర్తులు నరునిహృదయమును తృప్తిపఱుప జాలవయ్యెను.

రముగను, ఆత్మయే ఈ జగమంతయుగను ఉన్నది. ఈ జగమంతయు ఆత్మయే. ఈజగమంతయు నాశనరహితమగు పరమాత్మయే. ఈజగమంతయు బ్రహ్మమే. ఏదిబ్రహ్మమో అదియే జగద్రూపముగను గోచరించుచున్నది. ”

1. ఈజగత్తుగాచేయబడిన ‘పదార్థరాశి’ 2 ఈజగత్తును కల్పనచేసిన శక్తి

తుదకు ఈవిచారణ అంతర్ముఖమై నడచినది. నరుడు తన ఆత్మను గూర్చియే పరిశోధనకు పూనెను. వాని పుచ్చ బ్రహ్మాండమును విడిచి పిండాండముపైకి పఱగినది. వాని అన్వేషణము బాహ్యప్రకృతిని పరిశీలించుటమాని, ఆభ్యంతరప్రకృతిని పరిశీలించుటకు పూనుకొనెను. పురోగమనము సాగిన కొలదిని, ఆంతరప్రకృతి పరిశోధనము గాఢతరమై పఱగిన కొలదిని, జ్ఞానము వికసించినకొలదిని, అభ్యంతరనరునిగూర్చిన విమర్శన సౌచ్చుగ నడచినది.

ఇప్పుడు మనము సాగించువిచారణ నరుని ఆంతర్యమును గూర్చినది. ఈ అభ్యంతర మానవుని గూర్చిన సమస్య వలె మతేప్రశ్నయు నరునిస్మాదయమునకు సన్నిహితముగాని ప్రియముగాని కాజాలదు. ఎన్నివేలసారులో ఎన్నెన్ని దేశములందో యీసమస్యవెలువడుచు వచ్చినది. ఋషులు, రాజన్యులు, ధనికులు, దరిమ్రులు, పుణ్యాత్ములు, పాపాత్ములు పీడుచారననేల పోషిపురుషులను పతి స్త్రీయు పదేపదే ఈ ప్రశ్నను అడుగుచునే ఉండిరి.—“క్షణభంగురమై కాన్పించు వరణవిలేచును శాశ్వతమై నిలుచునది ఏదియు లేదా ? ఈశరీరము మృతినగుచుతఱిని మరణించనిది ఏదియునుండదా ? ఈ తనువుకూలి మట్టిలో కలియునప్పుడు, సజీవమై మిగిలియుండగలది ఏదియులేదా ? ఈ దేహమును దహించి భస్మముచేయు అగ్నినుండి తప్పించుకొని బ్రతికియుండజాలునది ఏదేనికలదా ? ఉండుచో దానిగతియేమి? అదెక్కడికి బోవును ? మొదట అది ఎందుండి కలిగినది? ” ఇట్టి ప్రశ్నలు ఆనేకపర్యాయ

ములు అడుగబడుచు వచ్చినవి. ఈ సృష్టి నిలిచియుండు నంత కాలము, జిజ్ఞాసచేయుటకు నరునికి మెదడు ఉన్నంతవఱకును ఈవిచారణ సాగుచునేయుండును. అయినను సమాధానము ఏమియు వచ్చుటలేదు అనతగదు. ప్రతిపర్యాయమును సమాధానము వచ్చుచునేయున్నది. కాలము గడచినకొలదిని ఈ సమాధానమునకును బలము చేకురుచునేయున్నది. సహస్రాబ్దములకు పూర్వమే ఈప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పబడియున్నది. మఱియు కాలము గడచినకొలదిని ఆ సమాధానము తిరిగి తిరిగి ప్రవచింపబడుచునేయున్నది. క్రొత్త క్రొత్త సాదృశ్యములు చూపబడుచునేయున్నవి. మన బుద్ధికి ఎప్పటి కప్పుడు నచ్చునటుల ఈ విషయము విశదీకరింపబడుచునే యున్నది. కాన మనము ఇప్పుడు చేయవలసినది ఏమన, ఆ సమాధానమును పునఃస్మరణచేయుటే. సర్వమును తమలో ఇముడ్చుకొను ఇట్టి సమస్యలను గురించి నూతన విజ్ఞానమును కూర్చుచుంటిమి అని మనము నటించుట లేదు. ప్రాచీనులు కనుగొనిన సత్యమునే యీ కాలపువారి భాషలో మీయెదుట నుంచెదను. పూర్వీకులభావములను నపీనులభాషలో అనువదంతము. తత్త్వవిదుల భావములను సామాన్యప్రజల మాటలతో చెప్పుకొందము. దేవతలభావములను మానవ వచనములతో పునర్వచింతము. నరునికి తెలియు నిమిత్తము భగవంతునిభావములను సామాన్యజనుల వాడుక పదాలతో చెప్పుదము. ఏలయన ఈభావములు ఎందుండి

వెలువడునో, ఆదైవాంశ ప్రతినరునందును కలదు. కావున ప్రతివారును ఈభావములను గ్రహింపజాలుదురు.

నేను మీవైపు చూచుచున్నాను. ఈదృశ్యమునకు ఎన్నివిషయములు అవసరమో చూడుడు! మున్నుండు ఈ కన్నులుండవలయును. తక్కిన అవయవములందు నాకు ఏ కొఱతయు లేకున్నను నాకు ఈకన్నులు లేనియెడల నేను మిమ్మును చూడజాలను రెండవది నయనేంద్రియము ఉండవలయును. పైకి కాన్పించు ఈకన్నులే నయనేంద్రియములుకావు. అవి చూచుటకు అనుకూలించు ఉపకరణములుమాత్రమే. వానివెనుక నిజమగుఇంద్రియములుండును. అవి మేదస్సున ఒక కేంద్రమునందు ఉండునుఆ కేంద్రములేనిది (అనగా ఆ ప్రధాన స్థానములేనిది) నిగనిగమెఱయు కన్నులుండుగాక, యేమియు కనబడను. కాబట్టి సత్యమగు నయనేంద్రియమైన ఆ కేంద్రము వుండుట అవసరము. ఇట్లే మన ఇంద్రియములు అన్నింటి విషయమును గ్రహించవలయును. వెలుపల కాన్పించు ఈచెవి, ధ్వనితరంగములను కేంద్రమున చేర్చునిమిత్తమై ఆ తరంగములను లోపలికి గొనిపోవు ఉపకరణమాత్రమే. ఈచెవిమాత్రము ఉన్న చాలదు. మీరు ఒక పుస్తకాలయమున కూర్చుండి చాలశ్రద్ధతో ఒక పుస్తకమును చదువుకొనుచుండిరి అనుకొనుడు! అప్పుడు గడియారముకొట్టు గంటలు మీకు వినరావు. ధ్వనియా ఉన్నది; వాయుతరంగములును ఉన్నవి. మీచెవియు, కేంద్రమును కూడ ఉన్నవి. ధ్వనితరంగములు చెవిద్వారమున కేంద్రమునకు చేర్చబడుచునేయుండును.

అయినను మీకు ఏమియు వినబడదు. ఇందు కొంతయేమి? మనస్సు అక్కడలేదు. కావున ఇంకొకటి, మూడవదికూడ అవసరమని తేలుచున్నది. మనస్సుకూడ కావలయును. మొదట వెలుపలి ఉపకరణము, అటుపిమ్మట ఈ బాహ్యోపకరణము కొనివచ్చు తరంగములు చేరు కేంద్రము ఉండవలయును. ఈ అంతరింద్రియము మనస్సుతో అనుసంధించి కూడ ఉండవలయును. మనస్సు అప్పుడు కర్ణేంద్రియముతో కూడి ఉండనియెడల, ఆ యింద్రియమును వెలుపలిచెవియు ధ్వనితరంగములను స్వీకరించుగాక! ఆధ్వనియొక్క అనుభవము మాత్రము కలుగజాలదు. ఈ మనస్సు సయితము ఒక వాహన మేసుడీ! మనస్సు ఈ అనుభూతవిషయమును ఇంకను కొంత దూరము తీసికొనిపోయి బుద్ధికి నివేదింపవలయును. ఈబుద్ధి తనకు చేరినదానిని ఇట్టిదని నిర్ణయించు సమర్థతగల్గియున్నను అప్పటికిని అనుభవసిద్ధి పూర్ణముకాదు. ఈ బుద్ధియు తన నిర్ణయాంశమును కొనిపోయి శరీరము సర్వాధికారియై సింహాసనమున కూర్చుండియుండు జీవాత్మకు నివేదింపవలసియే యుండును. ఇట్లు బుద్ధి తన నిర్ణయమును వానియెదుట నివేదించినప్పుడు ఏమిచేయవలయునో ఏమిచేయతగదో తెలుపు ఆజ్ఞ ఆ జీవాత్మనుండి వెలువడును. అంతట ఈ ఆజ్ఞ మరల అదే వరుసను మొదట బుద్ధికిని అందుండి మనస్సునకును తరువాత కేంద్రమునకును కొనిపోబడును. ఆపిమ్మట కర్ణేంద్రియము దానిని వెలుపలి ఉపకరణమునకు చేర్చును. అప్పుడుగాని ఆ అనుభవము పూర్తికాజాలదు.

ఈ ఉపకరణములును ఇంద్రియములును బాహ్యశరీరమున అనగా స్థూలశరీరమున ఉండును. మనస్సును, బుద్ధియు అందులేవు. అవి ఆంతర్యమునఉండును. హైందవతాత్త్వికులచేత సూక్ష్మశరీరమనియు కైస్తవుల పరిభాషయందు పారమార్థిక శరీరమనియు పేర్కొనబడుచు మిక్కిలిసూక్ష్మ, దశయందుండు శరీరము ఒకటి ఈస్థూలశరీరము లోపల కలదు. అదియుజీవాత్మకాదు. జీవుడు వీనికి అతీతముగ ఉండును. కొలదివత్సరములుఉండి ఈబాహ్యస్థూలశరీరము నశించును. ఏస్వల్పపుప్రమాదమైనను దీనిని భిన్నముచేసి నాశము గావింపవచ్చును. సూక్ష్మశరీరమును ఆంతసుల్బముగా నాశముచేయుట సాధ్యముకాదు. అయినను అది కొన్నికొన్ని యెడల వృద్ధిక్షయములు పొందుటకలదు. వృద్ధాప్యమున మనస్సు (బుద్ధిసహ) ఎట్లు పటుత్వమును కోల్పోవునో, శరీరము దృఢతరముగ ఉన్నయెడల, అదెట్లు దృఢముగ నుండగలదో, మందులు మాకులు దానినిఎట్లు మార్చజాలునో బాహ్యసంఘటనలవలన అదెట్లు చలించుచుండునో మఱియును అదిఎటుల బాహ్యప్రకృతియందు పరివర్తనము కల్పించుచుండునో మనముచూచుచున్నాము. ఈస్థూలశరీరమునకు వృద్ధిక్షయములున్నటులనే మనస్సునకును వృద్ధిక్షయముల కలవు. కావున మనస్సుసంయతము జీవుడుకాజాలదు. జీవాత్మ వృద్ధినందునదిగాని, క్షీణించునదిగాని కాదు. “మనకు శిశుసంగతి ఎట్లు తెలియును; మనస్సునకు ఇవల వేటొకటికలదనియే మనకుఎటుల తెలియనగును?” అందురేమో, స్వయం

ప్రకాశమగునట్టియు మన తెలివికిఁగఱమగునట్టియు విజ్ఞానము మూఢమై జడమై ఉండుపదార్థలక్షణము కాజాలదు కదా! విజ్ఞానము జడపదార్థమునకు సహజలక్షణము అనుట ఎన్నడును పొసగదుకదా! మూఢమును జడమును అగు పదార్థరాశి ఏదియు స్వయంప్రకాశకము కాజాలదు. జడపదార్థమును ప్రకాశింపజేయునదియే విజ్ఞానము. ఈ భవనము ఇచ్చట గోచరించుట విజ్ఞానద్వారముననే. ఏదోవిజ్ఞానము దీనిని నిర్మించినగాని ఈమందిరము ఇక్కడ పొడగట్టనే చాలదు. ఈశరీరమునకు స్వకీయమగు ప్రకాశములేదు. అట్లుండగలదేని శవమునందును ఉండవలయునుగదా! మనన్నుగాని పారమార్థిక శరీరముగాని స్వయంప్రకాశకములు కావు. వానియందును జ్ఞానధర్మములేదు. స్వయంప్రకాశకమగునది అవినాశి. వేఱొకదాని తేజస్సును ఎరువుదెచ్చుకొని ప్రకాశించునది ఒకప్పుడు గోచరించుటయు మఱొకప్పుడు గోచరించకుండుటయు సంభవించును స్వయంప్రకాశియై వెలుగుదానిని రమ్మనునదిగాని పొమ్మనునదిగాని యేమి ఉండగలదు? దానికి వృద్ధిక్షయముల చేకూర్పజాలునది ఏముండును? సూర్యుని ప్రకాశమును పొంది వెలుగునదికావున చంద్రునినందు వృద్ధిక్షయముల చూచుచున్నాము. నిప్పులోవేసి మెట్టగకాల్చిన ఇనుపముక్క మెఱయుచు ప్రకాశించును. కాని దాని ప్రకాశము ఎరువుసొమ్ముకావున దానిమెఱపు సమసిపోవగలదు. ఇట్లు స్వయమగు ధర్మముగాక యెఱుఁచుతెచ్చుకొనిన ప్రకాశము మాత్రమైనచో అట్టిదానికి నాశము సంభవించును.

ఈ స్థూలశరీరమునకు అనగా ఈబాహ్యకృతికి స్వీయ మగుప్రకాశములేదు. ఇదిస్వయంప్రకాశికాదు. తనను తాను తెలిసికొనలేదు. మనస్సును ఇట్లే తనను తాను తెలిసికొన లేదు. ఎందుచేత? అదియువృద్ధిక్షయములను పొందునదే. అది ఒకప్పుడు దృఢతరముగను వేఱొకప్పుడు శుష్కించియు ఉండును. ప్రతివిషయము దానిని చలింపజేయును. కాబట్టి మనస్సుద్వారమున ప్రకాశించుతేజస్సు దానిస్వంతమగునది కాదు. సరే! ఆప్రకాశము ఎవరిది? అదిదేనికి స్వధర్మమో దానిది అనవలయును. అదిశుష్కించుటగాని నాశమగుటగాని నీరసించుటగాని సంభవించదు. అది స్వయంప్రకాశియై వెలుగును. ప్రకాశమే అదైయుండును. ఆత్మ దేనినిగాని తెలిసికొనును అనుటకునువీలులేదు. తెలివియే అది. దానికి ఉనికి (సత్త) కలదుఅనుటకు వీలులేదు. ఉనికియే అది. అస్తిత్వమే అది అనవలయును. ఆత్మ ఆనందమును అనుభవించును అనుటకు వీలులేదు. ఆత్మయే ఆనందము. ఆనందమును అనుభవించునది ఆ ఆనందమును ఎరువుతెచ్చుకొనునది అగును. జ్ఞానమును అనుభవించునది అజ్ఞానమును ఎరువుతెచ్చుకొనునదియే అనవలయును. మఱొకదానితో అనుబాధమును ఉపేక్షించుదాని అస్తిత్వము(ఉనికి)ఆభాసమాత్రమే అగును. ఆ అస్తిత్వమును ప్రతిఫలింపజేయు బింబము మాత్రము కాగల్గును. ఎందు గుణములు కనబడునో, ఆగుణములు అన్నియును ఒకపదార్థముమీద ప్రతిఫలించునవే సుడీ! కాన ఆత్మకు

సత్తుచిత్తు ఆనందము, అనెడు గుణములు ఉన్నవి అనియు అన తగదు. ఆత్మ సత్తుచిత్తు ఆనందమునై ఉన్నది.

నిశ్చంకముగా దీనినంతను మనము ఏల అంగీకరించవలయును అని మీరు అడుగవచ్చును. “ఆనందము, జ్ఞానము, సత్యత్వము అనునవి ఆత్మయొక్క స్వధర్మములని మనము ఎందువలన అంగీకరింపవలయును? వానిని అది ఇంకొకరినుండి పొందునది కాకూడదా?” అని ప్రశ్నింతురేమో. “శరీరము తనప్రకాశమును మనస్సునుండి ఎరువు తీసికొనునటులనే, ఆత్మయు తన ఆనందమును, జ్ఞానమును, సత్తాకను ఎరువు తెచ్చుకొనునని యేల చెప్పరాదు?” అను వాదనకు దిగుదు రేమో. ఇట్టి వాదనకు అంతమే ఉండదు. కావున అది అంగీకరింప తగనిది అగుచున్నది. దేనినుండి ఆత్మ వానిని ఎరువుతెచ్చుకొనునని చెప్పగలము? వేఱొక ఆధారము కలదు అందురేని దానిని గూర్చియు మరల ఇదేప్రశ్న బయలుదేరును గదా? కాబట్టి తుదకు ఏదియో స్వయం ప్రకాశియగు దానిని మనము చేరవలసియుందుము. ఈ వాదనను తుదముట్టించుటకును తర్కశాస్త్రానుగుణ్యము పర్యవసానమును తేల్చుటకును స్వయంప్రకాశకమగు ఒకదానిని చేరి అక్కడ ఆగవలసియుండును. కావున సరూపమునకు మొదట బౌద్ధవరణమగు ఒకశరీరము కలదు. రెండవదిగ మనస్సు బుద్ధి అహంకారము అను మూడింటిచే ఏర్పడు సూక్ష్మశరీరముకలదు. మనస్సు బుద్ధి చిత్తము అహంకారము అని నాలుగుగ చెప్పుటయులేక అన్నింటిని కలిసి మనస్సని వ్యవ

హరించుటయు కలదు.) ఈరెంటికిని వెనుక సత్యమగు జీవుడు ఉండును. స్థూలశరీరముయొక్క గుణములు శక్తులు అన్నియు మనస్సునుండి కలుగునని చెప్పుకొంటిమి. సూక్ష్మశరీరమగు మనస్సుయొక్క ప్రకాశము శక్తులు అన్నియు, జీవుడు లేక ఆత్మవలన ఎరువుతెచ్చుకొనబడునని యెఱింగితిమి.

ఇప్పుడు ఈ ఆత్మయొక్క లక్షణములగూర్చి అనేక ప్రశ్నలు బయలుదేరుగలవు. ఆత్మయొక్క సత్యత్వమును (=ఉనికిని) అది స్వయంప్రకాశి అను వాదననుండి సాధించిన యెడల, సచ్చిదానందములు దాని స్వధర్మములు అనునెడల, ఆత్మ సృజింపబడును అనుటకు వీలుండదు. మఱి యితర సత్తాకముమీదను ఆధారపడక స్వయంప్రకాశిఅగు సత్తయైన ఆత్మ వేఱొకదానివలన పుట్టునది కాజాలదు. ఆత్మ శాశ్వత సత్తాకము. అది లేనికాలమే లేదు. అత్మయే లేకున్న, కాలము ఎక్కడనుండి వచ్చును? కాలమే అత్మ యందు ఇమిడియున్నది. అనగా ఆత్మప్రభావము తనపైని ప్రసరించినప్పుడు మాత్రమే మనస్సు కాలము అనుదానిని భావనచేయజాలుచున్నది. అత్మయే లేనినాడు భావన అనునదే ఉండదు; భావనలేకున్నచో కాలమేఉండజాలదుగదా! ఇట్లు కాలమే ఆత్మలో నిలుచునదిఅగుచుండగా ఆత్మయే కాలమునందుఉన్నదని చెప్పుటపొసగదు. ఆత్మకు జననము లేదు; మరణములేదు. ఆత్మయే జనన మరణముల అన్నిటిని ప్రకాశింపచేయుచున్నది. అది క్రమేణ నిమ్నదశలతో మొదలిడి అత్యుత్తమములగు దశలవఱకును అన్నింటిని ప్రద

ర్థించుచున్నది. ఆత్మ మనస్సుద్వారమున బాహ్యశరీరము మీద ప్రసరించి, మఱి ఆ శరీరద్వారమున దృశ్యప్రపంచమును గ్రహించి తెలిసికొనుచు, తన మహిమను ప్రకటించుచున్నది. అది ఒక శరీరమును గైకొని ఉపయోగించుకొనును; ఆ శరీరము జీర్ణమై నిరుపయోగమైనప్పుడు వేరొక శరీరమును తీసికొనును. ఇట్లే సదా వర్తించుచుండును.

ఈసందర్భమున సామాన్యముగా “జన్మాంతర సిద్ధాంతము” అని చెప్పబడు ఒక చక్కని సమస్య బయలుదేరుచున్నది. దీనిమాటను ఎత్తగనే ఒకప్పుడు ప్రజలు భీతిల్లుట కలదు. ఈమూఢభయము ఎంత గొప్పదిగానుండును అనగా జిజ్ఞాసువులగువారు సయితము తాము శూన్యమునుండి పుట్టి నటుల భావించి, తదనంతరము చిత్రమగు తర్కవాదసాహాయ్యమున తాము అటుల శూన్యమునుండి ప్రభవించినను ఇకముందు మాత్రము శాశ్వతముగ నిలిచియుందుము అను సిద్ధాంతమును కూర్చుచేయ ప్రయత్నించుదురు. శూన్యము నుండి వచ్చువారు తప్పక శూన్యమునందే అంతరింపవలసియుందురు. కాన మీరుగాని నేనుగాని మఱెవ్వరుగాని శూన్యమునుండి పుట్టువారముకాము; శూన్యమునకై మరలిపోవువారమును కాము. మనము అనంతకాలమునుండి వచ్చుచున్నవారమే; ఇంక శాశ్వతకాలమును ఉండువారమే సుడీ మీయొక్కగాని నాయొక్కగాని అస్తిత్వమును నాశముచేసి, మనలనుశూన్యమున కలుపగలశక్తి ఈలోకమునగాని పరలోకమునగాని మఱెందునుగానిలేదు. మఱియు జన్మాంతరసిద్ధాంతము

తము భీతి హేతువు కాకుండుటేగాక మానవసంఘముయొక్క నైతికరక్షణమునకు ముఖ్యాధారమగుచున్నది. జిజ్ఞాసాపరులు తేల్చుజాలిన మిగుల సమంజసమగు పర్యవసానము ఇదియే. మీరు ఇక శాశ్వతముగ నిలిచి యుండువారైనచో, పూర్వము నందును శాశ్వతమగు అస్తిత్వముకలవారైయే ఉండవలయును ఇంకొకరీతి కాజాలదు. ఈ సిద్ధాంతమును ఆక్షేపించుటకై సామాన్యముగా తెలుపబడు ఖండనవాదములను కొన్నింటికి సమాధానము తెలిపెదను. అవి మిగుల అల్పములగు ఆక్షేపణలని మీలో కొందఱు అనవచ్చును. అయినను మహాజిజ్ఞాసాపరులు సయితము మిగుల పిచ్చిఅభిప్రాయములనే వాకొన సిద్ధపడుటకలదు. కావున వానికి సమాధానము చెప్పుటయే మంచిది. “తత్త్వవేత్తలు మండనముచేయజాలని వెడగై భావన ఉండజాలదు” అను చక్కనిసామెత ఒకటి కలదు. ఆక్షేపణలలో మొదటిది “పూర్వదశలు మనస్మృతియందులేవు” అనుట. సరే! ఈ జన్మలోని గతమును అంతను మనము జ్ఞప్తియందు ఉంచుకొనగల్గుచున్నామా? పసివారుగా ఉన్నప్పుడు మీరు ఏమేమిచేసితిరో మీలో అందరికి జ్ఞప్తిఉన్నది? అతి బాల్యావస్థ యెవరికిని జ్ఞక్తిలో ఉండనే చాలదు. మీఅస్తిత్వము మీజ్ఞప్తిపైని ఆధారపడి ఉండుచో, బాల్యదశ మీస్మృతికి రాజాలనంనువలన, మీరు ఆబాల్యావస్థను ఎన్నడును గడపనేలేదు అని వాదించవలసి వచ్చునుగదా! కావున, మన అస్తిత్వము మన స్మృతిపైని ఆధారపడి ఉండును అనుట వివేకదూరము. మఱియు గతమును మనము ఏల జ్ఞప్తి నుంచు

కోవలెను? ఆ మెదడు అప్పుడేపోయినది. చిన్నాభిన్నమై పోయినది. క్రొత్తమెదడు ఒకటి ఇప్పుడు ఏర్పడినది. మనస్సు ఈ క్రొత్తశరీరములో నివసించుటకు నచ్చుతఱిని, మన పూర్వజీవితమున అర్జించి కూర్చిపెట్టుకొని మనతోడ తెచ్చుకొనిన భావరాశియొక్క ఫలితముమాత్రమేగదా, ఈ మెదడున గోచరించును?

ఇక్కడ నిలిచియున్న నేను అంతులేని గతకాలమునుండి నాకు అంటుకొనివచ్చుచున్న సమస్తముయొక్క ప్రతిఫలమునే నుడి! ఆ గతమును అంతటిని నేను జ్ఞప్తిలో పెట్టుకొనవలసిన అవసరము ఏమిటి? ప్రాచీనకాలపు ఋషి, లేక ద్రష్ట అనగా సత్యమును ప్రత్యక్షముగ ఎఱింగిన ప్రవక్త ఒకడు ఏమేనిచెప్పు నెడల ఈ కాలపువారు చెలరేగి వెట్టివాడు వెట్టివాడు అందురు, కాని * హక్సలేయో, * టిండాలో, మఱొకరో ఇట్లు చెప్పుచున్నారు అని ఆమాటనే తెలిపినను “ సత్యమే సత్యమే ” అందురు; నిర్వివాదముగ అంగీకరింతురు! ప్రాచీన మూఢభావములను ఒప్పురు గాని నవీన మూఢాభిప్రాయము లనిన సమ్మతించురు. పురాతన మతాచార్యుల స్థానమున నవీన ప్రకృతిశాస్త్రవిదులను నిలుపనొప్పుదురు. సరే! స్మృతిని గూర్చిన ఆక్షేపణ అంతగా పటుతరమైనది కాదు అని గ్రహించితిమి. జన్మాంతరసిద్ధాంతమును ఖండనచేయు టకై తెలుపు ఘనతరవాదన ఇదిఒక్కటే అనవచ్చును. గత జన్మల స్మృతి ఉండితీరవలయును అనుట మనసిద్ధాంతమునకు

* పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులు.

అంతగా ప్రతిబంధకమయిన వాదన కాదు. అయినను అటు వంటి స్మృతికూడ తప్పక లభ్యము కాగలదు అనియు, మన లోని ప్రతివాడును తాను ముక్తినిసాధించుజన్మయందు అటు వంటి స్మృతిని పొందగలడు అనియు చెప్పటకు తగిన ఆధారములు సయితము కలవునుడి ! అప్పుడు ఈజగత్తు స్వప్నము వంటిది అని గట్టిగ తెలిసికొన జాలుదుము. అప్పుడే ఈజగత్తు నాటకరంగమనియు మీరు అందలి నటకులనియు మీ అంత రాత్మలకు గోచరమైపోవును. పిడుగునంతటి మహచ్ఛక్తితో వైరాగ్యచింత మిమ్ము ఆవహించును. అప్పుడే మీభోగా సక్తియు, ఈ జీవనమును, ఈ సంసారమును పట్టుకొని ప్రాకులాడు వాంఛయు, తుదముట్టి నశించును. ఎన్నెన్నిసారులు ఇట్టి జన్మలు మీకు గలిగినవో ఎన్నికోట్ల పర్యాయములు మీకు తండ్రిలు తల్లులు కొడుకులు కూతురులు భర్తలు భార్యలు బంధువులు స్నేహితులు సంపదలు అధికారములు ప్రాప్త్యములగుచు నచ్చెనో తేటతెల్లముగా మీ మనోనేత్రములకు గోచరించును. సతతము అవి నచ్చుచు పోవుచు ఉండునవియే ! ఎన్నితడవలో మీకు ఘనతరాశాతరంగముల ఉన్నతాగ్రములపైని నాట్యములు సలిపి యుంటిరి; మఱెన్నితడవలో నిరాశలంజిక్కి అధఃపతితులై పోయి ఉంటిరి. ఈ యెల్లవిషయములును మీస్మృతికి పొడకట్టి నప్పుడు మీరు శూరులై నిలువడి ఈజగత్తు కాద్రదృక్కులతో మిమ్ము బెదటించుచున్నను, మీరు మందహాసము చేయజాలుదురు. అప్పుడుమాత్రమే మీరు ధీరులై నిలువబడి

“ఓమృత్యువా ! నిన్ను సయితము నేను సరకుగొనను; నిన్ను చూచిన నాకేమి భయము?” అనియెలుగెత్తి పలుకజాలుదురు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఈదిశలందఱకును పొప్తిపించునదే!

ఇటుల అనుటకు, జీవుని పు నరావృత్తిని గూర్చిన ప్రమాణములుగాని సహేతుకములగు నిదర్శనములుగాని కలవా? అని మీదు అడుగవచ్చును. ఇంతవఱకును ఖండనవాద నలు నిరాధారములనుచు యుక్తులనుమాత్రము తెలిపియుంటిని. ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు ఏమేని కలవా?” అందురేని— ఉన్నవి; పటుతరమైనవే కలవు. నరునికిని నరునికిని నడుమ జ్ఞానోపార్జనమునందు మిక్కుటమగు తారతమ్యము చూపట్టుచున్నది. దానిని విశదీకరించుటకు సమర్థమగునది, ఈ జన్మాంతరసిద్ధాంతమునకు మించి వేఱొకటి లభింపజాలదు. మనము జ్ఞానమును సంపాదించుకొనునప్పుడు మనకు ఉపకరించు అనుక్రమణికను మొదట పరిశీలింతము. నేను వీధిలోనికేగ ఒక కుక్కను చూచితిని అనుకొనుడు. అది కుక్క అను జ్ఞానము నాకు ఎటుల కలుగుచున్నది ? నాకు అప్పుడు కనబడు దానిని గూర్చి నా మనస్సుతో సంప్రదింపుచేయుదును. అక్కడ రక రకములుగ ఏర్పి కూర్చి యుంచిన నా అనుభవములు అనేకములు ఉండును. కొత్త అనుభవము ఏదేని కలుగగానె, అదివఱకున్న ప్రాతవగు భావరాసులతో సంప్రదించి, అది వఱకు అక్కడ ఉన్న వానిలో, ఈ కొత్తదానితో తుల్యములగు భావముల రాశిని వెదకి కనుగొని, తోడనే దీనిని వానితో చేర్చివేయుదును. అప్పుడు నాకు తృప్తి కలుగును.

అదివఱకే పేరియున్న భావనలతో ఇది యేకీభవించుటచేతనే “కుక్క” అను భావనను నేను గుర్తింపజాలుట. ఈ నూతనానుభవముతో సజాతీయములగు అనుభవములు నాలో లేని యెడల అసంతృప్తి కల్గును. ఒక అనుభవము కల్గునప్పుడు దానితో సజాతీయములుగ ఉండదగిన అనుభవములు మనలో లేని యెడల అట్టి స్థితినే “అజ్ఞానము” అందుము. అటులగాక దానితో సజాతీయములగు అనుభవములు మనలో కాన్పించు నెడల మనకు తృప్తికలుగును. ఈ స్థితిని “జ్ఞానము” అందుము. ఒక రేగుపండు నేలరాలుట కాంచినప్పుడు నరుడు అసంతృప్తిచెందినాడు. పిమ్మట అట్టి అనుభవముతో సజాతీయములగు అనుభవములరాశిని కనుగొనినాడు. ఆ అనుభవరాశి ‘అన్ని రేగుపండ్లును నేల రాలును’ అని బోధించినది. అప్పుడు అతడు దానికి “గురుత్వాకర్షణ” అని పేరిడి తృప్తుడైనాడు. పూర్వానుభవరాశి మనలో ఇదివఱకే లేని యెడల కొత్త అనుభవములను గ్రహించుటే అసాధ్యమని పర్యవసానము తేలుచున్నది. లేనియెడల నూతనానుభవమును దేనితో గూర్చుటకును వీలు కాన్పించదు గదా ! ఒక బిడ్డ ఈ లోకములో పుట్టు నప్పుడు భావశూన్యుడుగ జననము కాంచునని యూరపుతత్వశాస్త్రవేత్తలు కొందఱు అందురు. అటులగుచో నూతనానుభవములను జేర్చుకొనగలది ఏదియు తనలో లేని కారణమున వాని బుద్ధి యెంత మాత్రమును వికసింపచాలదు. మఱియు జ్ఞానోపార్జనశక్తి వేర్వేరువ్యక్తులలో వేర్వేరుదశలందుండును. అందువలన మనలోని ప్రతివాడును తన విశిష్ట జ్ఞాన

రాశితో పుట్టుచుండునని స్పష్టమగును. జ్ఞానమును సంపాదించుటకుగల మార్గము ఒక్కటే—అనుభవస్వీకరణమే; మార్గాంతరము లేదు. మనకున్న అనుభవమును ఈ జన్మలో సంపాదించని యెడల వెనుకటిజన్మలలో బానిని సముపార్జించి ఉండవలయును. ఎందుచూచినను మరణభీతి కానంబడుచున్నది, ఎందువలననో యోచింపుడు. అప్పుడే గ్రుడ్డు నుండి వెలువడిన కోడిపిల్ల డేగ తనవైపుకు ఎగిరివచ్చునెడల భీతిలి తల్లికడకు పర్చును. ఇందుకు పురాతన సమాధానము ఒకటి కలదు. ‘సమాధానము’ అని దానికి ఘనమగుపేరుపెట్టుట నాకు అంతగా ఇష్టముకాదు. అది దాని “నైజగుణము” అని చెప్పుదురు. అప్పుడే గ్రుడ్డునుండి వెలువడిన కోడి కూనకు చావు అని భయమును పుట్టించునది ఏది? కోడి పొదిగిన గ్రుడ్డు నుండి పుట్టు బాతుపిల్లయైనను నీటి సమీపమునకు వచ్చిన తోడ్తోడనే నీటిలోనికి ఉరికి యీదులాడసాగునే ! ఎందువలన ? అదెన్నడును ఈదియుండలేదే ! ఇంకొకటి యీదులాడుచుండగా చూచియు నుండలేదే ! పోనీ దీనిని “నైజగుణమే” అందురు గాక. ఈ శబ్దము మహా గంభీరమగునదే ! కాని ఇదియు మన చిక్కును తీర్చుటలేదు. ఈ “నైజము” అనఁబడు చిత్రవిషయము ఏమిటో విచారితము గాక ! ఒక బాలిక హఠాత్తోనియమును వాయింపుట సాధనచేసి యున్నది అనుకొనుడు. ప్రథమమున తాను వ్రేలు పెట్టు ప్రతి బిరడాను శ్రద్ధతో గమనింపవలసినదై యుండును అనుటకు సందియములేదు కదా.

కొన్ని నెలలలో, సంవత్సరములో, అటుల చేసియుం
డగా, ఆమె ప్రేమచలనము ఇప్పుడు అప్రయత్నముగా సాగ
గలదైనది. ఇప్పుడు ఆ నడక 'నై జ మై'నది అందుము. మొదట
బుద్ధిపూర్వకముగా, ప్రయత్నపూర్వకముగా, జరుపబడిన
కార్యము రాను రాను బుద్ధియొక్క ప్రయత్నము అంతగా
లేకుండగనే అనగా 'నై జ ము గ నే' జరుగును అనుచు
స్నాము. ఇట్లు అనినంత మాత్రాననే సర్వమును తెల్లమ
గుట లేదు ఇంకను సగము విషయము మిగిలియే ఉన్నది.
'నై జ ము' నుబట్టి ఇప్పుడు జరుగునని చెప్పుకార్యములు
దాదాపుగా అన్నియు మన యిచ్చయొక్క స్వాధీనములోనికి
కొనిరాబడగలవు. శరీరమునందలి ప్రతికండరమును ఇచ్చకు
వశముచేయవచ్చును. ఈవిషయము బాగుగ తెలిసిన అంశమే
గదా! ఇప్పుడు గుజువు సామూర్థ్యము అగుచున్నది అనవచ్చును.
ఈ గుజువు రెండురీతులగు సూత్రములను అనుసరించి పూర్తి
అగుచున్నది. మనము 'నై జ ము' అనునది ఇచ్చాకార్య
ములయొక్క నిర్మావస్థ * అనవచ్చును. ఈ సాదృశ్యమును
సృష్టికి అంతకును అనువర్తింప చేసితిమేని సృష్టిఅంతయు ఒకే
సూత్రమునకు అనుసరణముగ జరుగునేని పశువులందును
నరులందునుగూడ 'నై జ ము' అనబడునది ఇచ్చయొక్క
నిర్మావస్థయే అనవలయును.

బ్రహ్మాండమును అంతటినిగూర్చి విచారించునప్పుడు
ప్రతి 'సంవృతి'కిని పూర్వము ఒక 'వివృతి'యు ప్రతి 'వివృతి'

* సంవృతావస్థ—చుట్టచుట్టుకొని, ముడుచుకొనిన అవస్థ.

కిని పూర్వము ఒక 'సంస్కృతయ్య' ఉండునని రుజువు తేల్చి ఆసూత్రమును ప్రయోగించుదుమేని 'నైజము' అనునది 'సంస్కృత విచక్షణ శక్తి' అని తేలును. నరులందుగాని పశువులందుగాని కాన్పించు 'నైజగుణము' పూర్వము కావించిన ఐచ్ఛిక కర్మలయొక్క 'సంస్కృతదశ' అనగా వాని నిర్మావస్థయే అనియు; ఆ ఐచ్ఛికకర్మలు సయితము పూర్వానుభవములేక జరుగునవి కావనియు స్పష్టమగును. జ్ఞానమునకు అనుభవము మూలము. ఆ జ్ఞానము సదా ప్రత్యక్షముగ నున్నది. కోడిపిల్లయొక్క మరణభీతియు బాతుపిల్ల నీటిలో దుముకుటయు నరుడుకావించు పరేచ్ఛాకార్యములును 'నైజము' అనంబడును. ఇవన్నియు పూర్వానుభవములయొక్క ఫలితార్థములే. ఇంతవఱకు మననడక చిక్కులేక సాగివచ్చినది. ఆధునిక శాస్త్రములు మన అభిప్రాయములను బలపఱచుచున్నవి. ఇందు ఆధునిక శాస్త్రవేత్తలు ప్రాచీన ఋషుల చెంతకు వచ్చుచున్నారు; వారు ఎంతవఱకు సమీపముగా వచ్చుచున్నారో అంతవఱకు ఏకాభిప్రాయమే కుదురుచున్నది. ప్రతి నరుడును ప్రతి జంతువును కొంత పూర్వానుభవ రాశితో పుట్టుచుండును అనియు, మనస్సున జరుగు కార్యములు అన్నియు పూర్వానుభవముల ఫలితార్థములే అనియు వారు ఒప్పుకొందురు. కాని "ఈ అనుభవము ఆత్మకు చెందినది అని చెప్పుటవలన లాభమేమున్నది? అది శరీరమునకు చెందినదే; కేవలము శరీరమునకు చెందినదే అనరాదా? వంశపారంపర్యముగా వచ్చును అనరాదా?" అనిప్రశ్నింతురు.

ఇది మనము పరిష్కారము చేయవలయు వానిలో తుది ఆక్షేపము. నేను జన్మించునప్పుడు నాలోగల పూర్వానుభవమంతయు నాపూర్వీకులయొక్క గతకాలానుభవరాశికి ఫలము అని ఏలచెప్పరాదు? చిన్న ఏకకణజీవియొక్క దశనుండి మానవశ్రేష్ఠుడ నగునట్టి అవస్థవఱకును, నేను పొందిన అనుభవరాశి అంతయు నాలో ఉన్నదిగదా; అది పరంపరా గతముగ ఒకశరీరమునుండి మఱొక శరీరమునకు సంక్రమించుచు వచ్చుచున్నది అనవచ్చును. ఇందు కష్టము ఎక్కడ ఉన్నది? ఈ ప్రశ్న చాల చక్కగ కాన్పించుచున్నది. వంశ పారంపర్యానుగతధర్మమును మనము కొంతవఱకు ఒప్పుకొనుచునే ఉన్నాము. అది ఎంతవఱకు అందురా ద్రవ్యసంగ్రహణమువఱకు ఒప్పుకొందుము. నేను పూర్వకర్మలను అనుసరించి ఒకానొకశరీరములో ఒకానొక జన్మను ఎత్తుటకు నిర్ణయించుకొందును. ఆ శరీరమునకు అనువగు ద్రవ్యరాశిని, నా ఆత్మను తమ సంతానముగా పడయుటకు అర్హతగల దంపతులవలనమాత్రమే లభింపగలదు.

ఎట్టి రుజువులేకుండనే జడపదార్థమునందు మానసిక వృత్తులు ముద్రితములగుననియు జడపదార్థమునందు ఈమానసికానుభవములు 'సంవృతి' పొందతగుననియు స్వల్పమగు వంశ పారంపర్యసిద్ధాంతమును చూపి నిర్ధారణ చేయబూనుట విపరీతము సుడీ!

నేను మీవంక చూచునప్పుడు నా మనస్సు అనెడు సరస్సునందు ఒక తరంగములేచును. అది అడగిపోవును అయి

నను, సూక్ష్మతరాకృతిని తాల్చి ఒక “ వాసన ” రూపమున అది మనస్సున నిలిచియే యుండును. స్థూలశరీరముయొక్క అనుభవము దానియందు ముద్రితమగును అనినయెడల మనము గ్రహింపజాలుదుము. కాని శరీరము విచ్ఛిన్నమగునని ఒప్పుకొని, మానసికానుభవములు ఈ శరీరమున ముద్రితములై నిలిచియుండుననుటకు ఆధారము కాన్పించదు. ఇక వానిని వహించునది ఏది? ఒకవేళ ప్రతిమానసికానుభవమును శరీరమున ముద్రితమగును అనియు, ఆదిపురుషుడు మొదలు నా తండ్రివఱకుంగల అందఱి ‘వాసనలు’ను నాతండ్రి శరీరమున సంక్రమించి ఉండెను అనియు, ఒప్పుకొనినను కూడ, అవి నాకు సంక్రమించుట ఎట్లు? శుక్లబిందువువలన అందురా? అది ఎట్లు కాగలను. తండ్రి శరీరము మొత్తముగా కుమారునికి రాదు గదా. ఒకేదంపతులకు అనేకులు బిడ్డలు పుట్టుదురు. అప్పుడు ఈ ‘వంశపారంపర్యముగా సంక్రమించున’ను సిద్ధాంతముననుసరించి వాసనయు, వాసనాత్మికద్రవ్యమును ఒక్కటే అగునేని ఆ దంపతులు తమతమ వాసనలలో కొంతకొంతభాగమును నష్టపడుచుండవలయును. అటులగాక జనకులు తమ వాసనలను సంపూర్ణముగా తమ సంతానమునకు సంక్రమింపజేతురనినయెడల అటువంటిదంపతులకు ఒక బిడ్డపుట్టగానే వారి మనస్సులు వట్టిపోయి అవి శూన్యములు కావలసివచ్చును.

మఱియు ఒక్క శుక్లబిందువునందు అనంత కాలము నుండి వచ్చుచున్న మితిలేని వాసనలు అన్నియు ప్రవేశింపగల్గునెడల అవి ఎక్కడ ఉండెడివి? ఎట్లుండినవి? ఇది ఎంత

మాత్రమును సమర్థింపనలవిగాని వాదన. జడమగు ద్రవ్య కణమునందు వాసనలు ఎట్లుండునో, ఏభాగమున నిలుచునో, మానసిక వాసనలు జడపదార్థములందు చొచ్చి నిదురించు చుండును అనుటకు అర్థమేమో, పదార్థవిజ్ఞానవాదులు విస్పష్టముగా రుజువుచేయువఱకును వారి వాదన అంగీకరింపబడజాలదు. కాని ఈవాసనలు మనస్సునందు ఉండుననియు, మనస్సు జనన పునర్జన్మములను పొందుచు, తనకుమిగుల అనుకూలముగనుండు పదార్థరాశిని చేర్చుకొని వినియోగించుకొనును అనియు, తనకు తగిన విశిష్టగుణములుగల శరీరమును కూర్చుకొనుటకు నలయు పదార్థరాశిదొఱకువఱకును వేచి ఉండుననియు చెప్పినయెడల ఇంతవఱకు ఈవాదన స్పష్టపడుచున్నది. ఇది సులభముగ బోధపడుచున్నది. ఒకజీవుడు శరీరమును కూర్చుకొనునప్పుడు ఆశరీరమున చేరుపదార్థమునందు పాగంపర్వముగనచ్చు సంక్రమణము సంభవించునను సిద్ధాంతము ఒకటి వెలునడుచున్నది. కాని జీవుడు జన్మాంతరముల బొందుచు, శరీరము తరువాత శరీరముగా ఎన్నింటినో కల్పించుకొనుచుండును. మనస్సుచకలుగు ప్రతిసంకల్పమును, మనము చేయు ప్రతికార్యమును బహుసూక్ష్మరూపమును తాల్చి నిలిచియుండును. ఇది తిరిగి మొలకయెత్తుటకును, కొత్తస్వరూపమును తాల్చుటకును చూచుచుండును. నేను మీవైపుచూచునప్పుడు నామనస్సుగో ఒకతరంగము కలుగును. అది నామనస్సున లోతునకు మునిగిపోయి క్రమేణా సూక్ష్మతరాకృతినితాల్చి పడియుండును. కాని నాశమును పొందుట

లేదు. తిరిగి అది ఎన్నడో స్మృతి (=జ్ఞప్తి) రూపమున తలచూపుటకు సిద్ధముగనుండును. ఇట్లు అనేక భావములు నామనస్సున పేరుకొని ఉండును. నేను మరణించునప్పుడు వీని సమష్టిఫలమగుశక్తి నాయందు నిలిచియుండును.

ఈ గదిలో ఒకబంతిఉన్నదిఅనుకొనుడు. మనఅందఱమును తలకొకబల్లచెక్కను తీసికొని అన్నివైపులనుండియు, దానిని ఇటు నటు కొట్టుదుము అని భావించుడు. అప్పుడు ఆ బంతి ఈగదిలో ఒక చోటునుండి మఱొకచోటునకు, దొర్లి దొర్లి, ద్వారముకడకు రాగనే వెలుపలికి ఎగిరిపోవునుగదా. అది అప్పుడు తనతోడ ఏమి తీసికొని పోవుచున్నది? మనము అందఱము కొట్టినదెబ్బల సమష్టిఫలమునే గదా? ఆ సమష్టిఫలమే దానికి ఆత్రోవను చూపినది. అటులనే ఈశరీరము నశించునప్పుడు జీవునకు త్రోవచూపునది ఏమోవిచారించుడు. ఆ జీవితేసిన కర్మల అన్నింటియొక్కయు, సంకల్పించిన సంకల్పముల అన్నింటి యొక్కయు, సమష్టిప్రతిఫలమే వానికి దారిజూపును. ఈ సమష్టి ఫలితము భవిష్యదనుభవమునకు కావలసిన ఇంకొక శరీరమును కూర్చుకొను అవసరమును కల్పనచేయునుగాన, ఆ జీవుడు తనకు తగిన శరీరమునకు అనువగు ద్రవ్యమును కూర్చి పెట్టుటకు అర్హులగుతల్లిదండ్రుల కడకు పోవును. ఈ రీతిగా జీవుడు ఒక శరీరము నుండి వేఱొక శరీరమునకు యాత్రలు చేయుచుండును. స్వర్గమునకును భూమికిని సంచారములు చేయును; మనుష్య శరీరములను పశు శరీరములను తాల్చుచుండును. ఇట్లు అతడు

తన అనుభవమునంతను పూర్తి కావించుకొని, తన సంచార చక్రమును ముగించుకొనువఱకును జన్మాంతర యాత్రలు చేయుచుండును తుదకు అతడు తన స్వరూపమును తెలిసికొనును. తా నెవరో గ్రహించును. వాని అజ్ఞానము రూపుమాయును. అతని దివ్యశక్తులు ప్రకాశమునకు వచ్చును. అంతట అతడు పరిపూర్ణుడై వెలుగును. ఆ జీవునికి ఆ పిమ్మట భౌతికశరీరముల తాల్చి కష్టపడవలసిన అగత్యముగాని, సూక్ష్మతర మానసిక శరీరముల వహించు అవసరముగాని ఉండదు. అతడు స్వయంప్రకాశుడై వెలుంగును; ముక్తుడు అగును. ఇంక వానికి జననములేదు; మరణమును ఉండదు.

మనము ఇప్పుడు ఇంతకుమించి సూక్ష్మతర వివరణములోనికి దిగవలదు. జన్మాంతర సిద్ధాంతమును గురించి ఇంకొక అంశమునుగూడ తెలిపెదను. అది నరుని ఆత్మయొక్క మోక్షమును గుఱించినది. మనము పొటబడి మన లోపములను అన్నిటిని పరులపైని తోయి నెంచుట తగదు అని బోధించు సిద్ధాంతమే ఇది ! మన లోపములను మనము ఒప్పు కొనము. మన నేత్రములు తమను తాము చూచుకొనలేవు. ఇతరుల నేత్రములను అన్నింటిని చూడగలవు. తమ దోషములను ఇతరులపైని పడవేయు అవకాశము ఉన్నంత వఱకు నరులు తమ నేరములను అంగీకరించుటలో ప్రాల్భాలుదురు; తమ నైజదోషములను వీలగు నంతవఱకు తోడిమానవుల మీదనో అది పొసగనిచో భగవంతుని మీదనో పడవేతురు. అదియు కాకున్న యెడల విధివ్రాత అను ఒక

భూతమును సృష్టి చేయుదురు. ఈ విధి వ్రాత ఎక్కడిది ? విధాత యెవరు ? మనము నాటిని విత్తు ఫలమునే మనము అనుభవించుము. మన విధివ్రాతకు కర్తలము మనమే. దానికై నిందార్హులగువారు వేటలేరు. అభినందనముల పడయ గలవారును లేరు. గాలివీచును. ఎవరు తమ పడవల తెఱచాపను విప్పి పెట్టుదురో వారు ముందుకు పోవుదురు. ఎవరు పడవ తెఱచాపను ముడిచి పెట్టుకొనియుండురో వారు ఆగాలి వలన లాభమును పడయజాలరు. అట్లగుట గాలియొక్క దోషమా ? కొందఱు సుఖవంతులు కొందఱు దుఃఖితులు అగుట కరుణామయుడగు జగత్పితయొక్క లోషమా ? వాని కృపానిలము సదా రేయింబవల్లు వీచుచునే ఉన్నది. వాని కరుణ మందగించుటలేదు. మన గతికి మనమే కర్తలము. భగవంతుడు నియమించిన సూర్యుడు బలయుతులకును బల హీనులకునుకూడ వెలుగు నిచ్చుచునే యున్నాడు. వానిచే నియమింపబడినవాయువు పరమసాధువువైనను పతితునివైనను ఒక్క తీరుననే వీచుచున్నది. ఆయన విశ్వేశ్వరుడు; జగత్పిత; కరుణాసాగరుడు; నిష్పక్షపాతి ! మన జీవసపు తుద్రవిషయ ములగూర్చి మనము భావనల చేయు తీరుననే ఆవిరాడ్విశ్వ కర్మయు భావనలచేయుచుండును అనుకొంటిరా? భగవంతుని గూర్చి ఇటుల తలచుట ఎంతయు తుచ్ఛము. ఇచ్చట చావు బ్రతుకులగూర్చి పెనగులాడు కుక్కకూనలవంటి మనము, మనవలెనే భగవంతుడును వీనిని మహాద్విషయములుగ పాటించి వర్తించుచుండు ననుట మిగుల అవివేక కార్యము.

ఈ కుక్క-కూనల చెలగాటలు ఎంతటివో ఆయనకు దెలియును. ఆ దేవదేవుని దండనాధికారిగను పారితోషిక దాతగను ఆరోపణముచేసి భావనలు సాగించుట మూర్ఖచర్య సుడీ. ఆయన దండనలు విధించువాడుకాదు; బహుమతులను ఒసగు వాడునుకాడు. ఆ సర్వేశ్వరుని కృప వెల్లివిరిసి అనంతముగా దశదిశల ప్రవహించుచు సకల జీవులకును సమస్త ప్రదేశము లలోను సర్వకాల సర్వావస్థలయందును వక్రగతిలేక ఆశా భంగము గావింపక సులభ్యంబై పడుచుండును. దానిని వినియోగించుకొను విధానము మనవైన ఆధారపడియున్నది. తోడి మానవులనుగాని, భగవంతునిగాని, బ్రహ్మాండమున మఱెవరినిగాని నిందింపబోకుడు. ఊకు ఏదేని దుఃఖము కలిగి నప్పుడు మిమ్ము మీరే నిందించుకొనుడు. ఉత్తమతర చూర్ణమును అవలంబించి వర్తించుటకు ప్రయత్నింపుడు.

మన సమస్యపరిష్కారమునకు ఇది ఒక్క-తేతోవ ! ఇతరుల నిందించువారి సంఖ్య కటా, దినదినము పెరిగి పోవు చున్నది గదా ! తెలివిహీనులై వారలు అటుల దుఃఖములచే కుందుచున్నారు. తమ పొటపాటులచేతనే దుర్గతికి పాల్పడి, అయ్యో, వీరు ఇతరులనుదూరుదురే? ఇట్లు వీరిదశ బాగుపడ జాలదు. అందువలన ఏలాటిలాభమును చేకూరుబోదు. తమ దోషములను ఇతరుల నెత్తినిత్రోసి పరులను నిందచేసిన దోషము వీరిని మఱింతదుర్గతికి పడద్రోయును సుడీ! కాబట్టి మీలోపములకై ఎవరినిగాని నిందింపచూడకుడు. మీకాళ్ళ పైని మీరేనిలువబడి మీ బాధ్యతనంతను మీరేవహించుడు.

“నేను అనుభవించు దుఃఖము నా కర్మఫలము. అందువలన ఇది నాచేతనే నివారింపబడగలదని రుజువగుచున్నది” అనండి. నేను సృష్టించినదానిని నేను నాశనముచేయ గలుగుదును. ఇతరులు సృష్టించినదానిని నేను ఎన్నడును నాశనముచేయ జాలను. కావున మనము సదా ధైర్యమును బలమును పూని నిలువబడవలయును. భాధ్యతనంతను మీ మీదనిడుకొని మీగతికి మీరలేక ర్తులని అంగీకరింపుడు. మీకుకావలయు బలమును సాహాయ్యమును మీలోనేఉన్నది సుడీ! కావున మీ భవితవ్యమును మీరే నిర్మాణము చేసికొనగలరు. “గతమును గతము పూడ్చిపెట్టుగాక!” అంతులేని భవిష్యత్తుకలదు. మీ ప్రతివాక్కును ప్రతిసంకల్పమును ప్రతిచైదమును మీకు కొంత సంచితమును చేకూర్చుచుండును. చెడ్డతలంపులును చెడ్డపనులును పెద్దపులులవలె వైకిదుముకునని మఱవకుడు. మఱియును ఉత్సాహోన్నతికిని అవకాశముకలదు. సత్సంకల్పములును సత్కార్యములును నూలులకొలదిగను వేలకొలదిగను దేవతాగణముల మహిమతో మిమ్ము సదా రక్షింపగలవు అను దృఢవిశ్వాసము పూని వర్తింతుగాక!

ఓం తత్ సత్ ఓం.

1. జ్ఞాన ప్రియ.

(శ్రీతత్వానందస్వామి ప్రణీతము)

రెండవకూర్పు

పుస్తకభాండాగారములకు పాఠ్యగ్రంథసంఘము

(Madras Text book Committee)

వారిచేత సిఫారసు చేయబడిన గ్రంథము.

విద్యావంతురాలగు తల్లి తనబిడ్డకు సకల ధర్మములు, సాంఘికనీతులు, మతరహస్యములు, పుణ్యజీవన విధానములు తేటతెలుగున సులభముగ అర్థమగునటుల బోధించు దీతి సంభాషణ రూపమున వ్రాయబడినది. ఏమాత్రము చదువు వచ్చినవారైనను స్త్రీలు పురుషులు యువకులు బాలురు బాలికలు ఎల్లఱు చదివితీరవలసిన గ్రంథము. గృహములలో సామాన్యముగా జరుగు సంగతులే ఉదాహరణలుగ చెప్పబడినవి. చక్కని నీతికథలు గలవు వెల ౧౨ అణాలు.

2. శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస జీవితకథ.

(శ్రీతత్వానందస్వామి ప్రణీతము.)

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మలయాళస్వాములవారికి అంకితము చేయబడిన పవిత్రగ్రంథము.

మానవ జీవన రహస్యములను సమస్త పారమార్థిక సాధనలను విశదముచేయుచు. సిద్ధపురుషులయు, అవతార పురుషులయు మహిమలను వివరముగ తెలుపును. వేదాంత సంప్రదాయములను అన్నింటిని అవలంబించి స్వానుభవముచేత తేల్చిన సర్వమత సమ్మతములగు ధర్మములు చక్కగబోధింపబడినవి. ఖండఖండాంతరములకును పోయి వేదాంతమతమును సర్వమత సమ్మతముగ నిరూపించి దిగ్విజయముగాంచిన శ్రీవివేకానందస్వాములవారి సద్గురువగు పరమహంసులవారి జీవితమును తెలియకొరని వారుండుటఅరుదు.

వెల ౧౦ అణాలు.

3. అనుష్ఠాన వేదాంతము.

(శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రణీతము.)

వేదాంతము సన్యాసులకును భిక్షువులకును మాత్రమే ఉపయోగపడుననియు, గృహస్థులకు తాకికవ్యాపార నిమగ్నులకు వినియోగపడదనియు చాలమంది పొటబడుచున్నారు. అట్టి భ్రమను తొలగించి, వేదాంతము సకలజనులను సర్వ కాలసర్వావస్థలందును అన్ని వృత్తులవారును తెలిసికొని ఆచరించదగిన సుబోధయని ఎన్నెన్నియో నిదర్శనములతో రుజువు చేయు గ్రంథము. ఉపనిషత్తులలోని ముదిమించి కథలు, వాని సారాంశములు నీతులు ఇందు తెలుపబడియున్నవి. భాష తేలిక, వెల సులభము.

2 అణాలు మాత్రము.

4. ముక్తికాంతా విలాసము.

(తరికొండ నేకమాంబా ప్రణీతము.)

నాటకమువలె బహుహృద్యముగ, శులభశైలిలో రచింపబడినది. కీర్తనలు ఏలలు పద్యములు దండకములు మధ్యమధ్య కడురమ్యముగ చేర్పబడియున్నవి. భక్తులపాలిటి కల్పవృక్షము. యోగరహస్యముల తెలియగోరువారికి చింతా మణి, వైరాగ్యరసము లిడు కామధేనువు. ఈ గ్రంథ విశేషమును వర్ణించుటఅలవికాదు. చదివిననే అనుభవైక వేద్యమగును, నవరసభరితము.

వెల ౪ అణాలుమాత్రమే

ఈ నాలుగు పుస్తకములు ఒక్కసారిగా కొనువారికి అన్నియు రు ౧-౧౩-౦ కే యివ్వబడును.

 శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ తెనాలిలో శ్రీఓంకారాశ్రమమునకు గాని, గుంటూరు, కొత్తపేటలో శ్రీరామకృష్ణ భావమందిరమునకు గాని, మేనేజరుపేర వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

వివేకచంద్రికలు ★ వివేకచంద్రికలు

శ్రీమత్ స్వామి వివేకానంద, అభేదానంద, శ్రీరామ తీర్థస్వామి, శ్రీఅరవిందయోగి, మహాత్మాగాంధీ మొదలగు వారు భారతవర్షోద్ధారకులు. భారతవిజ్ఞాన నిర్మాతలు. వారి భగవద్విశ్వాసము. ఆత్మశక్తి, కార్యదీక్ష మొదలగునవి అపారము. ప్రైమహాసీయుల యుత్తమగ్రంథములు 12, వివేకచంద్రికలను పేరప్రచురించియున్నాము.

పుస్తకముల పేర్లు	గ్రంథకర్తలు.	ఖరీదు.
1. భక్తలక్షణములు	శ్రీమహామహారాధ తాకూరు	0-2-0
2. ప్రబుద్ధభారతము	శ్రీమత్ వివేకానందస్వామి	0-2-0
3. విశ్వమతదర్పణము	" "	0-2-0
4. గృహస్థాశ్రమతత్వము	శ్రీరామతీర్థస్వామి	0-2-0
5. దుఃఖనివారణోపాయము	" "	0-2-0
6 కర్మతత్వము	శ్రీమత్ అభేదానందస్వామి	0-2-0
7. శ్రీరామకృష్ణ-వివేకానందులు	యం.వి.యల్. నరసింహారావుగారు	0-2-0
8. భగవద్విశ్వాసములు		0-2-0
9. శ్రీసమగ్ర రామదాసస్వామి		0-2-0
10. యోగసాధన	శ్రీఅరవిందయోగి	0-2-0
11. భగవద్గీతామృతము	శ్రీశర్మగారు	0-2-0
12. ఇంద్రియ నిగ్రహతత్వము	మహాత్మాగాంధీ	0-2-0

ఈపంప్రైండు పుస్తకములు 800 పేజీలుండును. ఒకే పర్యాయ మీ పంప్రైండు పుస్తకములున్న కొనువారికివి, రు 1-2-0 కే, లభించును. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. పుస్తకములు దొరకుచోటు:— శ్రీరామకృష్ణ పూజామందిరము, కొత్తపేట, గుంటూరు.

భక్తిప్రబోధిని.

(48 వేదీలమాసపత్రిక. సం॥ చందా 1 0 0)

భగవదవతారములగు (1) శ్రీకృష్ణచైతన్య ప్రభువు, (2) భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస (3) శ్రీవివేకానందస్వామి, (4) శ్రీకుసుమ హరనాథ తామ్రారు, మొదలగువారి దివ్యజీవితములను, యుపదేశములను భక్తిప్రబోధిని మాసపత్రిక యందు వరుసగా 1982 సం॥ అక్టోబరు నెలనుండి ప్రచురించుచున్నాము. ఇందు నెలకు 48 పేజీలుండును. ప్రతి నెల 10 తేదీకి మొలుపడును. ఇది ఆంధ్రసోదర సోదరీమణుల కందరికిని అందుబాటులో మండగలందులకై, దీనికి సం॥ చందా, పోస్టేజితో రు 1-0-0 మాత్రము యేర్పాటు చేసియున్నాము.

1. శ్రీకృష్ణనామ సుధారసముచే, ఆనెతుహిమాచల పర్యంతము, భారత దేశమును పదునుచేసిన, శ్రీకృష్ణచైతన్య మహాప్రభువువారి చరిత్రమును, యుపదేశములున్ను, భగవన్మహిమా విశేషములున్ను,

2. తనమురళీగానమాధుర్యముచే, శ్రీకృష్ణనామమును లోకమునందు వెద జిల్లిన 20 శతాబ్దపు యుగపురుషుడగు, శ్రీకుసుమహరనాథ తామ్రారువారి చరిత్రమును యుపదేశములు, భగవన్నామ మహిమాదులున్ను,

3. భక్తులలో నుత్తమభక్తుడును, యోగులలో మహాయోగియు, జ్ఞానులలో మహాజ్ఞానియును, శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణుల యొక్క సమ్మేళనావతారము నైన భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసవారి చరిత్రమును యుప దేశములున్ను,

4. తనవేదాంతగ్రంథాలచే, ఖండఖండాంతరములందు సైతము భగవత్తత్త్వమును ప్రజ్వలింపజేసిన శ్రీమత్ వివేకానందస్వామివారి చరిత్రమును, యుప దేశములున్ను, ఆధ్యాత్మిక ధర్మాచరణక్రమమున్ను,

పఠించి అందలివిషయమును తెలిసికొనగోరు వారందరును భక్తిప్రబోధి నిని తప్పక చదివి తీరవలెను. అది శ్రమకెంతయో యుపకారముచేయును.

దొరకుచోటు:—

శ్రీరామకృష్ణపూజామందిరము.

కొత్తపేట, గుంటూరు.

భక్తిప్రబోధిని.

(48 వేదీలమాసపత్రిక. సం॥ చందా 1 0 0)

భగవదవతారములగు (1) శ్రీకృష్ణచైతన్య ప్రభువు, (2) భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస (3) శ్రీవివేకానందస్వామి, (4) శ్రీకుసుమ హరనాథ తామ్రారు, మొదలగువారి దివ్యజీవితములను, యుపదేశములను భక్తిప్రబోధిని మాసపత్రిక యందు వరుసగా 1932 సం॥ అక్టోబరు నెలనుండి ప్రచురించుచున్నాము. ఇందు నెలకు 48 పేజీలుండును. ప్రతి నెల 10 తేదీకి మొలుపడును. ఇది ఆంధ్రసోదర సోదరీమణుల కందరికిని అందుబాటులో మండగలంమలకై, దీనికి సం॥ చందా, పోస్టేజితో రు 1-0-0 మాత్రము యేర్పాటు చేసియున్నాము.

1. శ్రీకృష్ణనామ సుధారసముచే, ఆసేతుహిమాచల పర్యంతము, భారత దేశమును పదునుచేసిన, శ్రీకృష్ణచైతన్య మహాప్రభువువారి చరిత్రమును, యుపదేశములున్ను, భగవద్గీతా విశేషములున్ను,
2. తనమురళీగానమాధుర్యముచే, శ్రీకృష్ణనామమును లోకమునందు బెద జల్లిన 20 శతాబ్దపు యుగపురుషుడగు, శ్రీకుసుమహరనాథ తామ్రారువారి చరిత్రమును యుపదేశములు, భగవద్గీతా మహిమాదులున్ను,
3. భక్తులలో నుత్తమభక్తుడును, యోగులలో మహాయోగియు, జ్ఞానులలో మహాజ్ఞానియును, శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణుల యొక్క సమ్మేళనావతారము నైన భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసవారి చరిత్రమును యుపదేశములున్ను,
4. తనవేదాంతగ్రంథాలచే, ఖండఖండాంతరములందు సైతము భగవత్తత్వమును ప్రజ్వలింపజేసిన శ్రీమత్ వివేకానందస్వామివారి చరిత్రమును, యుపదేశములున్ను, ఆధ్యాత్మిక ధర్మాచరణక్రమమున్ను,

పఠించి అందలివిషయమును తెలిసికొనగోరు వారందరును భక్తిప్రబోధినిని తప్పక చదివి తీరవలెను. అది శ్రమకెంతయో యుపకారముచేయును.

దొరకుచోటు:—

శ్రీరామకృష్ణపూజామందిరము.

కొత్తపేట. గుంటూరు.